

2 Sa:miuele

(Da:i Sia: - 2 Samuel; Modu - 2 Samuela; Bisini - 2 Samuel)

Hidadea Sia:

2 Sa:miuele buga dedei da 1 Sa:miuele sia: amoga fa:no mabe hou olelesa. Amo buga da Da:ibidi ea Isala:ili fi ouligisu hou olelesa. E da degabo Yuda soge (gagoe [south] gala) ouligisu (Sia:alalo1-4) amola fa:no amoga Isala:ili soge (gagoe [north] gala) gilisili, Isala:ili soge hulu-anedafa ouligisu. Ga fi dunu amola Isala:ili dunu mogili da Da:ibidima ha laiba:le, ema bagade gegei. Be e da amo ha lai dunuma hasalili heda:i.

2 Sa:miuele Buga ganodini, ninia da Da:ibidi ea hou ba:sa. E da Hina Gode Ea hou dogolegele dafawaneyale dawa:i. Amola ea hamobeba:le, ea fi dunu da ema asigiwane fa:no bobogei. Be eso enoga e da nimi bagade mae asigiwane hamosu. Ea hanaiga, e da wadela:idafa hou hamoi. Be Hina Gode Ea balofede (Gode Sia: Alofesu Dunu) Na:ida:ne, da ema diwaneya udidisia, e da Godema fofada:i, amola Gode da ema se dabe iabeba:le, Da:ibidi da hame hihisu.

Isala:ili dunu da Da:ibidi ea esalusu amola ea hawa: hamosu amo nodone dawa:digi. Amaiba:le, fa:no ilia da se nabaloba, amola ilia da eno hina bagade ilegemu hanai ganoba, ilia da Da:ibidi egaga fi dunu Da:ibidi agoane ilegemusa: dawa:lusu. Yesu Gelesu Ea:me Meli amola Ea fofosu ada Yousefela da Da:ibidi egaga fi esalu.

Sia: Dedei

1 Da:ibidi da Yuda soqe ouligisu...Sia:alalo1:1 - 4:12

2 Da:ibidi da Isala:ili soqe huluane ouligisu...Sia:alalo5:1 - 24:25

(a) Degabo odegamusu...Sia:alalo 5:1 - 10:19

(b) Da:ibidi amola Ba:desiba...Sia:alalo 11:1 - 12:25

(c) Se nabasu amola bidi doaga:su...Sia:alalo 12:26 - 20:26

(d) Fa:no odegamusu...Sia:alalo 21:1 - 24:25

*2 Sa:miuele**Da:ibidi da Solo ea Bogoi Sia:be Nabi*

¹ Solo da bogoloba, Da:ibidi da A:malege fi dunu ilima hasalasilalu, Sigela:ge moilai bai bagadega buhagili, eso aduna esalu. ² Amalalu, diahabe goi ayeligi afae da Solo ea fisisu awali diasu amoganini manebe ba:i. Ea da:i dioi dawa:digima:ne, e abula gadelale amola e da osobo ea dialuma da:iya duduli gala:i ba:i. E da Da:ibidima misini, ema nodone dawa:digima:ne osoboga beguduli diasai. ³ Da:ibidi da ema amane adole ba:i, “Di da habogainini misibala:?”

Ayeligi da bu adole i, “Na da Isala:ili ilia ha wa:i fisisu amoganini hobeale misi.”

⁴ Da:ibidi da amane sia:i, “Di da gegei amo hou huluane nama adodole ima.” Ayeligi dunu da amane sia:i, “Ninia dadi gagui dunu da huluane gegesu amoba:le hobeale asi dagoi. Amaiba:le, ninia dunu da bagohame bogogia:i dagoi. Solo amola ea mano Yonada:ne da elegalu bogoi dagoi.”

⁵ Da:ibidi da ema adole ba:i, “Di da Solo amola Yonada:ne ela bogoi da habodane dawa:bela:?”

⁶ *Ayeligi da bu adole i, “Na da Giliboua agolo amo da:iya lela ba:i, Solo da ea gogega udidili lelebe ba:i, amola ha lai dunu ilia sa:liode, amola dunu ilia da hosi da:iya fila heda:i amola da gagadenena ahoanebe ba:i. ⁷ Amalu Solo da beba:loba, na ba:beba:le, e da nama wele sia:i. Na da bu ema adole i `Wae! Ada!’ ⁸ E da na nowayale naba ba:i. Na da bu adole i, `Na da A:malege dunu.’ ⁹ Amalu e da amane sia:i, `Di da guiguda: misini, na fane legema! Na da baligiliwane fane odahida:iba:le, na da bogomu gadenei esala.’ ¹⁰ Amaiba:le, na da ema gadenena heda:le, e fane legei dagoi. Bai na dawa:loba ea bogomu asigi dawa:su amo gisigisia, bogomu agoane ba:i. Amanoba na da ea dialuma da:iya habuga amola ea lobofasele fei huluane lale, dima gaguli misi wea!”

¹¹ Da:ibidi da da:i dione fofagiba:le, ea abula huluane gagadelai. Amola ea fi dunu ilia da amo defele ilila: abula gagadelai. ¹² Ilia da Hina Gode Ea fi Isala:ili dunu bagohame amola Solo amola Yonada:ne ilia da bogogia:i amo dawa:beba:le, ilia da ha:i mae nawane didigia:lala soge gasi.

¹³ Da:ibidi da amo sia: gaguli misi ayeligi ema adole ba:i, “Di da nowa fi dunula:?” E da bu adole i, “Na da A:malege fi dunu, be amomane na da soge dia ouligi amo ganodini esala.”

¹⁴ Da:ibidi da ema amane adole ba:i, “Ab-uliba:le di da Hina Gode Ea ilegei Hina

* **1:6:** 1 Sa:miuele 31:1-6; 1 Hou Olelesu 10:1-6

bagade amo fane legemu amo hame beda:bela:?”
¹⁵ Amalu, Da:ibidi da ea dunu afae misa:ne sia:i, amalu ema amane sia:i, “Goe dunu fane legema!” Amabeba:le, e da amo ayeligi fane legei dagoi. ¹⁶ Amola Da:ibidi da A:malege dunu bogolala amo ba:lu, e da amane sia:i, “Di bogoma:ne di fawane olela misi dagoi. Di da Hina Gode Ea ilegei hina bagade amo dia fane legei sia:i dagoiba:le, di fawane da dima bogoma:ne fofada:i dagoi.”

Da:ibidi da Solo amola egefe Yonada:ne ela Bogobeba:le Fofagini Disu Gesami Hea:i

¹⁷ Da:ibidi da Solo amola egefe Yonada:ne elama asigili, goe fofagini disu gesami hea:i.

¹⁸ †Amola Da:ibidi da amo gesami ilia da Yuda dunu fi huluane ilima olelema:ne sia:i. (Amo gesami da Ya:isia Buga ganodini dialoma:ne dedene legei.)

¹⁹ “Isala:ili agolo amo da:iya ninia ouligisu dunu da bogogia:i dagoi.

Ninia gasa bagadedafa dadi gagui dunu bagohame

da amogai dafane bogoi dagoi.

²⁰ Ga:de moilai bai bagadega amola Asegelone logoga maedafa adole gama.

Filisidini uda ilia hahawane nodosa:besa:le, mae adole gama.

Wadela:i fi ilia idiwi ilia gadele osa:besa:le, mae sia:ma.

²¹ Giliboua agolo amoga da gibu amola oubi mogele hamedafa sa:imu da defea.

† **1:18:** Yosiuua 10:13

Giliboua bugili nasu soge amoga ha:i manu
hamedafa heda:mu da defea.

Ninia gasa bagade dadi gagui dunu ilia
ibidigi

da ilia gogosiasu olelema:ne amogai diafula.

Be Solo ea ibidigi da doga:le susuligi amoga
legesu, be wali da hame legesa.

22 Yonada:ne ea dadi da giolasi galu.

Be Solo ea gegesu gobihei sedadega mae
dawa:le,

buluduli fane legele, maga:me bususu
dawa:i.

23 Solo amola Yonada:ne ela da noga:idafa
amola hahawanedafa galu.

Ele galu esalu, amola ele galu bogoi.

Ela da buhiba ea hagili ahoasu baligi,

amola elea gasa da laione wa:me ea gasa
baligi dagoi.

24 Dilia Isala:ili uda! Dilia huluane Soloma
asigiba:le dadawa:loma.

E da dilima abula yoi noga:idafa dilima
ga:ma:ne i.

Amola e da dili nina: hamoma:ne, gouli
amola igi ida:iwane dilima iasu.

25 Ninia gesa:i dadi gagui dunu ilia da dafane
bogogia:i.

Ilia da gegenana bogogia:i.

Yonada:ne da agolo amoga dafane bogoi
diala.

26 Naeya Yonada:ne! Na da diha fofagini disa.

Di da na dogolegeidafa galu.

Amola di da nama dogolegeidafa galu.

Dia nama dogolegesu hou da udama magedasu hou amo da baligili ba:su.

²⁷ Gesa:i dadi gagui da dafane bogoi dagoi.

Ilia gegesu liligi da udigili fisili, gugunufinisi dagoi ba:sa.”

2

Da:ibidi da Yuda hina bagade Hawa: Hamoma:ne Ilegei

¹ Amalu fa:no Da:ibidi da Hina Godema amane adole ba:i, “Na da asili, Yuda moilai afae ouligimu da defeala:?”

Hina Gode da bu adole i, “Ma! Ouligima!”

Da:ibidi da bu adole ba:i, “Habola:?”

Hina Gode da bu adole i, “Hibalone!”

² * Amaiba:le Da:ibidi da ea uda aduna Hibalone moilai bai bagadegaoule asi. Ea iduala da Ahinoua:me (e da Yeseliele moilai bai bagadega fi uda) amola A:biga:ile (Na:iba:le ea didalo Gamele moilaiga misi.) ³ Amola e da ea dunu fi amola ilia sosogo fi huluaneoule asili, amola ilia da Hibalone moilai bai bagade amo ganodini fililai dagoi.

⁴ †- ⁵ Amalu, Yuda dunu ilia Hibalone moilai bai bagadega misini doaga:le, Da:ibidi da Yuda dunu ilia hina bagade galebe ilia dawa:digima:ne susuligi unasili, e ilegei dagoi. Ya:ibese moilai bai bagade (Gilia:de soge amo ganodini gala) amo fifi lai dunu da Solo ea da:i hodo uligai dagoi.

Da:ibidi da amo sia:be nababeba:le, sia: adola ahoasu dunu ilia amane sia: adola masa:ne

* **2:2:** 1 Sa:mieue 25:42-43 † **2:4:** 1 Sa:mieue 31:11-13

asunasi dagoi, “Dilia da dilia hina bogoi ema nodone uligai dagoiba:le, Hina Gode da dilima hahawane dogolegele hamomu da defea. ⁶ Amalu waha amola hobeia Hina Gode da dilima mae fisili hahawane dogolegele hamomu da defea. Dilia da na noga:le fidibiba:le, na amola da dili noga:le fidimu. ⁷ Gasa fima! Amola hahawane galoma! Dilia hina bagade Solo da bogoi dagoi, amola Yuda dunu ilia da na amo hina bagade hawa: hamoma:ne ilegei dagoi.”

Esiabousiede da Isala:ili hina bagade Hamoma:ne Ilegei

⁸ Solo ea dadi gagui ilia bisilua A:bena (Ne egefe) amola Esiabousiede (Solo egefe), ela da gegesua hobeale, Yoda:ne hano degele, Ma:ihana:ime sogega asi.

⁹ Amogai, A:bena da Esiabousiede ea hina bagade hawa: hamoma:ne ilegei, amalu Gilia:de soge huluane amola A:sie, Yeseliele, Ifala:ime, Bediamini, amola Isala:ili huluane ouligima:ne sia:i. ¹⁰ Esiabousiede da lalelegele, ode 40 gidigili esalu, Isala:ili ouligisu hawa: hamosu lai. Amola e da Isala:ili soge ode aduna ouligi. Be Yuda fi da Da:ibidi ema fa:no bobogesu. ¹¹ Amola e da Hibalone moilai bai bagadega esala, Yuda ouligilalu, ode fesuale amola oubi gafeale gidigi.

Isala:ili Fi amola Yuda Fi ela Gegei

¹² A:bena amola Esiabousiede ea baligia aligili eagene ouligisu dunu, ilia da amo Ma:ihana:ime soge amo ganodini asili, moilai bai bagade Gibione amoga asili, hano ulasu dogoi bega: doaga:i. ¹³ Amoga ilia da Youa:be (ea ame da

Seluaia) amola Da:ibidi ea eagene ouligisu dunu oda hano na:iyadodili fi dialebe ba:i. ¹⁴ A:bena da Youa:bema amane sia:i, “Dia fi goi mogili da ninia fi goi mogili ilima hedele gegemala:di.” Youa:be da bu adole i, “Defea!”

¹⁵ Amaiba:le, Esiabousiede ea Bediamini fi dunu fagoyale gala da Da:ibidi ea fi dunu fagoyale gala ilima gegei.

¹⁶ Dunu afae afae da defele ilia ha lai dunu ilia dialumagia ili defele gaguli, ilia gobiheiga galu afoa sone, dunu huluane²⁴agoane galu dafane bogoi ba:i. Amaiba:le, Gibione moilai bai bagade amo ganodini, amo soge dawa:loma:ne ilia da “Gegesu Gobihei Sogebi” sia:sa.

¹⁷ Amalalu, bagadedafa gegesu da mui. Amola Da:ibidi ea dunu da A:bena amola Isala:ili dunu hasali dagoi. ¹⁸ Selouaia ea mano udiana ilia da amogawi esalebe ba:i. Ili dia da Youa:be, Abisia:i, amola A:sahale. A:sahale da sigua ohe ‘dia’ amo defele hehenasu dawa:i galu. ¹⁹ E da A:benama molo dounananu, doagala:musa: hehenaia bobogei. ²⁰ A:bena da beba:le amane sia:i, “A:sahale! Amo da dila:?” “Ma!” e bu adole i.

²¹ A:bena da amane sia:i, “Na bobogebe go yolesima! Di dadi gagui ayeligi afae amoga se bobogele, ea gagui liligi lama.” Be A:sahale da mae yolesili ema fa:no bobogelalu.

²² A:bena da bu enowane A:sahalema amane sia:i, “Na bobogebe go yolesima! Abuliba:le di da na di fuga:ma:ne hamosala:? Na da di fane legesea, dia ola Youa:be ea odagi na da habodane bu ba:ma:bela:?” ²³ Be A:sahale da hame yolesi.

Amaiba:le, A:bena da ea goge agei baligidu olele guma:noba, goge agei da A:sahale hagomoa sone badofale baligia, gadili asi ba:i. A:sahale da osoba gala:lasa:ili, bogoi dialebe ba:i. Amola dunu huluane amogai misini, ilia da e dialebe ba:loba, ili amogawi dufugili aliligi.

²⁴ Be Youa:be amola Abisia:i da muni A:bena ema bobogei. Asili, eso daba guma:di ilia da A:ima agolo (amo da Gaia moilaiga gusudili diala. Gaia moilai da logo amo da Gibione hafoga:i sogega ahoasu bega: diala). ²⁵ Bediamini fi dunu da bu A:benama gale gilisi. Ili da agolo da:iya lelu.

²⁶ A:bena da Youa:bema amane wele sia:i, “Ninia abuliba:le mae fisili, eso huluane gege-nanoma:bela:? Amane hamosea, ninia da da:i diosu fawane ba:mu. Ninia da dilia fi dunu! Di da habogala dia fi dunu ilia nini sefasisu yolesima:ne sia:ma:bela:?”

²⁷ Youa:be da bu adole i, “Na da Esalebe Gode Ea Dioba:le amane ilegesa. Di da amane hame sia:i ganiaba, na da dilima gebewane bobogelalawane, aya hahabe fawane yolesila:loba.”

²⁸ Amalalu, Youa:be da ea dunu Isala:ili dunuma bobogesa yolesimu dawa:digima:ne, dalabede fulaboi. Amalalu, gegesu da fisi dagoi ba:i.

²⁹ Amo gasia amogainini aya hahabe, A:bena amola ea dunu ilia da Yodane Fagoa gududili ahoanu, Yodane hano degele, esomogoadafa Ma:ihana:ime sogega doaga:i.

³⁰ Youa:be da doagala:musa: bobogelalu fisialoba, e da ea dunu huluane gegele, A:sahale amola dunu 19 eno esalebe hame ba:i. ³¹ Be

Bediamini fi dunu (A:bena ea dunu) amo 360 agoane da Da:ibidi ea dunu amolalia fane legei dagoi ba:i. ³² Youa:be amola ea dunu da A:sahale ea bogoi da:i hodo lale, ea sosogo fi uli gelaba Bedeleheme moilaiga amo ganodini sali. Amalalu, ilia da amo gasi ganodini mogodigili, lafiadala, hadigibi galu Hibalone moilai bai bagadega doaga:i.

3

¹ Isala:ili dunu mogili da Da:ibidi ea fi fuligala:su. Mogili da Solo egaga fi fuligala:su. Amaiba:le, gegesu da bagade heda:i. Da:ibidima fuligala:su fi ilia gasa da heda:lalu, be ea ha lai ilia gasa da gududafa sa:i.

Da:ibidi egefelali

² Da:ibidi egefelali gafeyale gala da Hibalone moilai bai bagade amo ganodini lalelelegei. Magobo mano da A:manone (ea:me da Yeseliele uda amo ea dio amo Ahinoua:me). ³ Amo baligia da Gilia:be (ea:me da Gamele uda, Na:iba:le ea didalo, ea dio amo A:biga:ile). Amo baligia da A:basalome (ea:me da Gisie hina bagade Da:lama:i ea idiwi, amo Ma:iaga). ⁴ Amo baligia da Adounaidia (ea:me da Ha:gide). Amo baligia da Siefada:ia (ea:me da Abaida:le). ⁵ Ufidafa da Idilia:me (ea:me da Egela). Amo dunu mano huluane da Hibalone moilai bai bagadegamusu lalelelegei galu.

A:bena da Da:ibidima Gilisi

⁶ Da:ibidima fuligala:su dunu amola Solo ea sosogo fi fuligala:su dunu ele gegenanu. A:bena

da Solo ea sosogo fi fuligala:su fi amo ganodini gasawane heda:lebe ba:i.

⁷ Eso afaega, Esiabousiede (Solo egefe) e da A:bena da Solo ea gidisedagi uda Lisiba (A:ia ea mano) amola gilisili golaiba:le, diwaneya udidi.

⁸ Amoga, A:bena da ougi bagade ba:i. E amane sia:i, “Di da dawa:loba na da Soloma baligi fa:ma:bela:? Di da dawa:loba na da Yuda dunu ilia hawa: hamobe hamosala:? Na da muni amogainini dia ada Solo amola yolalali amola ea sama huluane, ili fawane fuligala:su. Amola Da:ibidi da dili mae hasalima:ne, na da hamosu. Be wali di da ogogole na da udama doaga:i sia:sa.

⁹ *- ¹⁰ Hina Gode da Da:ibidima, E da Isala:ili hina bagade hou Solo amola egaga fi amoga fadegale, Da:ibidi da Isala:ili amola Yuda soge huluanedafa ouligima:ne hina bagade hamomu ilegei. Wali, na da amo hou dafawanedafa ba:ma:ne hame hamosea, Gode da na fane legemu da defea.” ¹¹ Esiabousiede da A:benaba:le bagadewane beda:i. E da bu adole imunu hamedei ba:i.

¹² Amogalu, Da:ibidi da Hibalone moilai bai bagadega esalu. A:bena da ema adola ahoasu dunu ema amane sia:na masa:ne asunasi, “Nowa da ninia soge ouligima:bela:? Nama gousa:su hamoma. Amasea, Isala:ili dunu huluane di fuligala:ma:ne, na da di fidimu.” ¹³ Da:ibidi da bu adole i, “Defea! Dia liligi afae fawane hamosea, na da ani gousa:su hamomu. Di da na ba:la masea, Solo idiwi Maiga:le, amo nama oule misa.”

* **3:9:** 1Sa:miuele 15:28

14 †Amola Da:ibidi da sia: adola ahoasu dunu Esiabousiede ema amane sia:ma:ne sia:si, “Na uda Maiga:le nama bu ima. Na da Filisidini dunu 100 ilia ewa gadofu amo uda lama:ne dabe i galu.”

15 Amaiba:le, Esiabousiede da Maiga:le amo ea egoa Ba:ladiete (La:ise egefe) amo ea lai amo sugui. 16 Ba:ladiete da diginiwane Maiga:lema fa:no bobogele, Bahiulimi moilaiga doaga:i. Amalalu, A:bena da ema amane sia:i, “Di diasua buhagima!” Amanobamone, e da buhagi.

17 A:bena da Isala:ili ouligisu dunu ilima asili, amane sia:i, “Dilia da eso bagohame amoga Da:ibidi dilia hina bagade hamoma:ne hananusu. 18 Wali, amo hamoma! Hina Gode Ea sia:i bu dawa:ma! E amane sia:i, ‘Na da na hawa: hamosu dunu Da:ibidi amo ea loboga, Na fi Isala:ili dunu amo Filisidini dunu amola ilia ha lai dunu huluane ili mae hasalima:ne gaga:mu.’”

19 Amola A:bena da amanewane Bediamini fi dunuma sia:i. Amalalu, e da Hibalone amoga asili, e da Bediamini amola Isala:ili dunu ilia hamomu sia:i, amo Da:ibidima olelei.

20 A:bena amola ea dunu 20 agoane da Hibalone moilai bai bagadega Da:ibidima misi. Da:ibidi ili aowama:ne lolo nasu hamoi.

21 A:bena da Da:ibidima amane adole i, “Hina noga:idafa! Na da wali asili, Isala:ili dunu huluane di fuligala:ma:ne hamomu. Amasea, ilia huluane da di hina bagade hamoma:ne sia:mu. Amola dia hanai defele, di da Isala:ili soqe huluanedafa ouligima:mu.” Da:ibidi da

† 3:14: 1 Sa:miuele 18:27

A:bena da se hamedafa nabima:ne, gaga:su sia: ilegei.

Youa:be da A:bena Fane Legei

²² Amalu fa:no, Youa:be amola Da:ibidi ea ouligisu dunu eno da ha wa:i asili, liligi lai bagadedafa gagaguli buhagi. Be ilia da A:bena Hibalone amoga esalebe hame ba:i. Bai Da:ibidi da A:benama e da se hamedafa nabima:ne, gaga:su sia: ilegele, hi diasua masa:ne asunasi.

²³ Youa:be amola ea dunu da doaga:le nabagaloba, A:bena da Da:ibidima misini amola Da:ibidi da e se mae nabima:ne ilegelalu hi diasua masa:ne asunasi, amo ilia nabi. ²⁴ Amaiba:le, Youa:be da hina bagade ema asili amane sia:i, “Di da adi hamobela? A:bena da dima misi. Dia abuliba:le e udigili masa:ne logo doasibala?” ²⁵ E da dima ogogomusa: misi. Amola dia hamobe amola ahoabe huluane abedemusa: misi. Di da ea hou dawa:!”

²⁶ Youa:be da Da:ibidi yolesilalu, sia: adola ahoasu dunu, amo A:bena bu misa:ne sia:ma:ne asunasi. Ili da A:bena amo Sila si hano esalebe ba:loba, e bu oule misi. Be Da:ibidi da amo hou hame dawa:i galu.

²⁷ A:bena da Hibalone logo holeiga doaga:loba, Youa:be da logo bega: ema ogogole wamo sia: sia:musia:ne oule aliagale, e gobiheiga hagomo sone legei. Amola A:bena da medole legei dagoi ba:i. Bai e da Youa:be eya A:sahale fane legei.

²⁸ Da:ibidi da amane hamoi sia: nababeba:le, e da amane sia:i, “Hina Gode da dawa:! Na amola na baligia aligi dunu huluane, ninia da A:bena e hamedafa fane legei. ²⁹ Gode da Youa:be amola

ea sosogo fi huluane ilima amo hou ea dabe se iasu ilima imunu da defea. Egaga fifi misunu amo ganodini, dunu afae da gadofu olo bagade o wadela:i uda lasu olo bagade o dunu da gasa hameba:le uda ea hawa: fawane hamomu dawa: o dunu da gegesu ganodini fane legei o dunu da ha:i bagade, agoaiwane dunu ba:mu da defea. Gode da Youa:be fi ilima amane se dabe imunu da defea.” ³⁰ Youa:be amola eaeya Abisia:i da amanewane A:bena dabe i. Bai e da ela eya A:sahale amo Gibione gegesu ganodini fane legei.

Ilia da A:bena Uli dogoi

³¹ Amalalu, Da:ibidi da Youa:be amola ea dunu ilia da abula gagadelale, amola abula wadela:i ebobolesi sasalili, A:benaha fofagini didigia:ma:ne sia:i. Bogoi uli dogomusa: gilisisu amoga, hina bagade Da:ibidi da bogoi doufa da:iya gisa ahoabe amoga fa:no bobogei. ³² Ilia da A:bena amo Hibalone moilai bai bagadega uli dogoi. Da:ibidi amola dunu huluane da uli dogoi bega: didigia:sa esafulu. ³³ Da:ibidi da A:benaha asigili fofagi gesami amane hea:i, “A:bena da abuliba:le gagaoui dunuga bogosu defele bagobela:?” ³⁴ Ea lobo da hame la:gi ba:i. Ea emo da hame la:gi ba:i. E da dunu amo wadela:i hamosu dunuga medole legei, amo defele bogoi.” Amalalu, dunu huluane eha da bu didigia:i. ³⁵ Amo esoha, dunu da gebewane Da:ibidi e ha:i moma:ne sia:i. Be e da dafawane amane ilegele sia:i, “Na da wali eso amoga ha:i nasea, Gode da na fane legemu da defea.” ³⁶ Ilia da amo hou ba:lalu, hahawane ba:i. Dafawane! Ilia da hina bagade Da:ibidi ea hamobe huluane

hahawane ba:i. ³⁷ Da:ibidi ea fi dunu huluane, amola Isala:ili fi dunu huluane da hina bagade da A:benafane legei amo hamedafa fidi, amo noga:le dawa:i galu. ³⁸ Hina bagade da ea eagene ouligisu dunuma amane sia:i, “Dilia! Noga:le dawa:ma! Wali eso, Isala:ili soge ouligisu dunu bagade da bogoi dagoi.

³⁹ Gode da na hina bagade hamoma:ne ilegei dagoi. Be wali eso na da gasa hamedene gogaya:i ba:sa. Selouaia egefelali da baligili bidi hamobeba:le, na higasa. Hina Gode da ilia wadela:i hamoi defele, se dabe ilima imunu da defea.”

4

Esiaboutsiede da Fane Legei Ba:i

¹ Solo egefe ea dio amo Esiaboutsiede, e da Youa:be da Hibalone moilai bai bagadega A:benafane legei, amo sia: nababeba:le, e da beda:i galu. Isala:ili dunu huluane amola da beda:gia:i.

² Esiaboutsiede ea ouligisu dunu aduna da ha wa:i ahoasu dunu gilisisu amoga bisilua hina galu. Elea dio da Ba:iana amola Liga:be (Limone egefela), ela da Bialode moilai Bediamini fi ilia soge ganodini esalu. Bialode da Bediamini moilaiga gilisili idi dagoi sia:i. ³ Bialode musa: fi dunu da hobeale, Gida:ime moilaiga asi. Amogawi ilia da gebewane esafulu.

⁴ *Solo egaga fi dunu eno da Yonada:ne egefe ea dio amo Mifibousiede. E da lalelegele, ode biyale gidigili, fa:no Solo amola Yonada:ne ela

* **4:4:** 2 Sa:miuele 9:3

bogoi sia:be ea nabi. Solo amola Yonada:ne ela bogoi sia: da Yeseliele amoga misi nabaloba, Mifibousiede ea ouligisu uda da e gaguli hobeai. Be e da hedolowane hobealala, mano gagui habonane sa:i. Amalalu, e da gasuga:igi hamoi.

⁵ Liga:be amola Ba:iana da Esiabousiede ea diasuga doaga:musa: ahoana, esomogoa doaga:i. Esiabousiede da esomogoa helefimusa: golai dialebe ba:i. ⁶ Ea logo holei ouligisu uda da widi hodo gisi amoga afafananu, da feloaiba:le golai dialebe ba:i. Amaiba:le, Liga:be amola Ba:iana da diasu ganodini golili sa:i.

⁷ Ganodini ahoana, ela da Esiabousiede ea sesei amoga asili, Esiabousiede golai dialoba, e fane legei. Amalalu, ela da ea dialuma damuni fasili, amo gaguli, Yodane Fago gududili amo gasia ahoanu. ⁸ Ela da Hibalone moilai bai bagadega doaga:le, Esiabousiede ea dialuma amo hina bagade Da:ibidi igili i. Ela da ema amane sia:i, “Dia ha lai dunu Solo da di medole legemusa: logo hogoi helei. Egefe ea dialuma da goea. Wali eso, Hina Gode da di Solo amola egaga fi ilima dabe ima:ne, dima logo doasi dagoi.

⁹ Da:ibidi da elama bu adole i, “Esalebe Hina Gode da se nabasu nama manebe amo hidadea ba:beba:le, Ea da eso huluane na gaga:lalu. Ea Dioba:le, na da sia: ilegesa.

¹⁰ †Musa: sia: adola ahoasu dunu afae da Sigela:ge moilai bai bagadega nama misini amola Solo ea bogoi amo nama adobeba:le, e da nama hahawane sia: adomusa: mabeyale dawa:i. Be na da amo dunu gagulaligili, e fane legema:ne

† 4:10: 2 Sa:miuele 1:1-16

sia:i. E da nama hahawane sia: adola misi dawa:i galu. Be amo sia: da na higa:i. Amaiba:le, na da e fane legei. Na da ema dabe agoane i. ¹¹ Be wadela:i hamosu dunu da dunu eno wadela:le hame hamosu, amo e golai dialea fane legei amo na da alima baligili dabe imunu. Alia da amo dunu fane legeiba:le, na da alima dabe imunu. Alia odagi da osobo bagadega bu hamedafa ba:mu.” ¹² Amalalu, Da:ibidi da sia:beba:le, ea dadi gagui dunu da Liga:be amola Ba:iana fane legele, elea lobo amola emo dadamuni fasili, ela da:i hodo Hibalone hano wayabo gadenene hegoa:nesi. Ilia da Esiabousiede ea dialuma lale, A:bena ea uli dogoi gelabo Hibalone moilai bai bagadega dialu, amo ganodini sali.

5

Da:ibidi da Isala:ili amola Yuda Fi Ilia hina bagade Hamoi

(1 Hou Olelesu 11:1-9; 14:1-7)

¹ Amalalu, Isala:ili fi huluane da Hibalone moilai bai bagadega Da:ibidima misini, ema amane sia:i, “Ninia da di defele maga:me amola hu afadafa fawane gala.

² Musaga, Solo da ninia hina bagade esaloba, di da Isala:ili dunu oule gegena ahoasu. Amola, Hina Gode da di Ea fi bisilua amola ouligisu hamoma:ne, ilegei dagoi.”

³ Amaiba:le, Isala:ili ouligisu dunu huluane da Hibalone moilai bai bagadega Da:ibidima misi. E amola ilia da gousa:su sema hamoi. Ilia da Da:ibidima susuligi sogagala:le, e Isala:ili

hina bagade hamoma:ne ilegei. ⁴ *Da:ibidi da lalelegele, ode30agoane gidigili esalu, hina bagade hawa: hamosu bai muni hamoi. E da ode 40 agoane Isala:ili fi ouligilalu. ⁵ E da Hibalone moilai bai bagadega esalu, Yuda soge ode fesuale amola oubi gafeyale agoane ouligi. Amola e da Yelusaleme moilai bai bagade amoga esalu, ode33 agoane Isala:ili amola Yuda gilisili ouligisu.

⁶ †Hina Da:ibidi amola ea dunu da Yelusaleme moilai bai bagade doagala:musa: asi. Yebiusaide dunu da amogawi esalu. Ilia da Da:ibidi da ilima hasalimu da hamedei agoane dawa:i. Ilia da ema amane sia:i, “Di da ninia moilaiga doagala:le golili sa:imu da hamedeidafa. Si dofoi dunu amola gasuga:igi dunu da dia nini mae hasalima:ne gaga:mu da defele ba:mu.” ⁷ (Be Da:ibidi da ilia gagili sali moilai amo Saione amoma gegenanu fedele lai. Fa:no ilia da amo moilai dio “Da:ibidi ea Moilai Bai Bagade” asuli.)

⁸ Amo esoha, Da:ibidi da ea dunuma amane sia:i, “Dunu mogili amo da na defele Yebiusaide dunuma higabeba:le, ili fuga:musa: hanabela:? Amai galea, amo hano osobaha golili ahoasu logo amoga heda:le, amo hahani si dofoi amola gasuga:igi dunu doagala:ma.” (Amaiba:le, dunu da wali agoane sia:sa, “Si dofoi amola gasuga:igi dunu da Hina Gode Ea diasu ganodini golili sa:imu hamedei gala.”)

⁹ Da:ibidi da gagili sali moilai doagala:le fefedei dagolalu, e da amo ganodini esalusu. E da amo

* **5:4:** 1 Hina bagade 2:11; 1 Hou Olelesu 3:4; 29:27 † **5:6:** Yosiua 15:63; Bisisu 1:21

moilai dio “Da:ibidi ea Moilai Bai Bagade” asuli. E da sogebi amo da agolo gusudili dialebe (amoga ilia da osobo dogone fa:su) amogai muni sisiga:le moilai bai bagade diasu gagui. ¹⁰ Ea gasa da heda:lalu. Bai Hina Gode Bagadedafa da e fidisu.

¹¹ Daia soge hina bagade amo Haila:me, da Da:ibidima bidi lasu dunu asunasi. E da Da:ibidima dolo ifa bagohame i. Amola e da Da:ibidi fidima:ne, diasu gagusu dunu amola gelega diasu gagusu dunu ema asunasi.

¹² Amaiba:le, Da:ibidi da amane dawa:i. Hina Gode da ema hina bagade hou hahamoi dagoi. Amola Hina Gode da Ea fi ilima asigiba:le, Da:ibidi e hina bagade hou amoga hasalima:ne amola bagade gagusu dunu fi esaloma:ne hamoi.

¹³ Da:ibidi da Hibalone moilai bai bagade amo yolesili, Yelusaleme moilai bai bagadega fimusa:asi. Amogalu, e da gidisedagi uda enoenia amola udadafa enoenia lai. Amola e da dunu mano amola uda mano enoenia lalelelegei.

¹⁴⁻¹⁶ E da Yelusaleme moilai bai bagadega esaloba, mano dedei goelali lalelelegei, ilia dio da Sia:miua, Sioubabe, Na:ida:ne, Soloumane, Ibaha, Elisiua, Nifege, Yafaia, Ilisiam, Ilaiada amola Ilifelede.

*Da:ibidi da Filisidini Dunu Hasali
(1 Hou Olelesu 14:8-17)*

¹⁷ Filisidini dunu da Da:ibidi Isala:ili hina bagade hamoi, amo sia: nabi. Amaiba:le, ilia dadi gagui wa:i da Da:ibidi suguli lamusa: muni ahoanu. Da:ibidi da amo hou nababeba:le, gagili sali sogebi amoga asi. ¹⁸ Filisidini dunu da Lifa:ime Fago amoga misini gesowai. ¹⁹ Da:ibidi

da Hina Godema amane adole ba:i. “Na da Filisidini dunu doagala:ma:bela:? Di da nama hasalasu hou ima:bela:? Hina Gode da ema bu adole i, “Defea! Doagala:ma! Na da dia ili hasalima:ne hamomu.”

²⁰ Amaiba:le, Da:ibidi da Ba:ile Bila:isimi so-gega asili, Filisidini dunu hasali dagoi. E amane sia:i, “Hina Gode da hano heda:le fugagala:be amo defele, na ha lai ili hasali dagoi.” Amaiba:le, ilia da amo sogebi amoga dio “Ba:ile Bila:isimi” asuli. (Amo dawa:loma:ne da “Hasalasu dawa:hina”) ²¹ Filisidini dunu da hobeai:le, ilia da ilia loboga hamoi ogogosu ‘gode’ amo fisili, hobeai:i. Da:ibidi amola ea dunu da amo gaguli asi.

²² Amalalu, Filisidini dunu da Lifa:ime Fagoga bu heda:le, amoga bu gesowale fi dagoi.

²³ Da:ibidi da bu Hina Godema adole ba:i. Amola Hina Gode da ema bu amane adole i, “Guiguda: amoga ili mae doagala:ma! Be na:iyadodili asili, ‘bolosa:me’ ifa labo aliligi amo gadenene sogebi amoga doagala:musa: momagema.

²⁴ Di da ifa balu amoga mogodigisu emo goba gala:be nabasea, doagala:ma. Bai Na da dilima bisili, Filisidini dadi gagui wa:i amo hasalimusa: mogodigili hidadea asi ba:mu.” ²⁵ Da:ibidi da Hina Gode Ea hamoma:ne sia:i defele hamoi. E da Filisidini dunu amo Giba moilai bai bagadega muni sefasili, Gisa moilaiga sefasi dagoi.

6

*Ilia da Gousa:su Sema Gagili amo Yelusaleme
Moilai Bai Bagadega Gaguli Misi
(1 Hou Olelesu 13:1-14; 15:25—16:6,43)*

¹ Da:ibidi da bu Isala:ili dadi gagui dunu nogai: amo gilisimusa: bu wele sia:i. Ilia idi da dunu 30,000 agoane. ² *E da ili bisili, Ba:ila agolo, Yuda soge ganodini, amoga oule asi. Ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili (amoga da Hina Gode Bagadedafa Ea Dio gala. Ea Fisus da `selabimi' amoga gadodili ba:sa,) amo bu gaguli misa:ne asi.

³ †Ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili amo Abinada:be ea diasu agolo dai:ya galu amoga lale, gaguli fula ahoasu gaheabolo bulamagauga hiougima:ne, amo dai:ya ligisi. Asa amola Ahaiou (Abinada:be egefela) da amo gaguli fula ahoasu ea ahoabe amo adonana ahoanu.

⁴ Ahaiou da bisili ahoanu.

⁵ Da:ibidi amola Isala:ili dunu huluane da Hina Gode Ea nodoma:ne, gogosa: amola gesami hea:sa ahoanebe ba:i. Ilia da sani baidama, ilibu, gesolo dabi, amola gisanidulu amo dudududaha ahoasu.

⁶ Ilia da Na:igone widi dadabisu sogebi doaga:loba, bulamagau da didigaboi. Asa da ea lobo ligiagale, Gousa:su Sema Gagili mae sa:ima:ne banene gagui. ⁷ Amogaluwane hedolo, Hina Gode da Asama ougi. E da Asa fane legei. Bai e da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili amoma nodoiba:le, e da hame beda:i. Asa da amogawi Gousa:su Sema Gagili dafulili bogoi dagoi. ⁸ Amaiba:le, amogainini amo sogebi ea dio da `Bilese Asa' dialu. (Amo ea dawa:loma:ne da "Asa ea se Iasu"). Hina Gode da ougili Asa medole legeiba:le, Da:ibidi amola da ougi bagade ba:i.

* **6:2:** Gadili Asi 25:22 † **6:3:** 1 Sa:miuele 7:1-2

⁹ Amalalu, Da:ibidi da Hina Godeba:le beda:i galu. E da amane sia:i, “Na da habodane Gousa:su Sema Gagili amo bu gaguli masa:bela:?”

¹⁰ Amaiba:le, e da amo Yelusaleme moilai bai bagadega hame gaguli masunu dawa:i. E da logo yolesili, dunu ea dio amo Oubede Idome (Ga:de moilai bai bagade dunu) amo ea diasuga

Gousa:su Sema Gagili gaguli asi. ¹¹ †Gousa:su Sema Gagili amo da amogawi oubi udiana dialu. Amola Hina Gode da Oubede Idome

amola ea sosogo fi ilima hahawane dogolegele hamoi. ¹² Hina Da:ibidi da Oubede Idome

amola ea sosogo fi da Gousa:su Sema Gagili ouligibiba:le, Hina Gode Ea ilima amola ilia gagui amoma hahawane dogolegele hamosu, amo nabi. Amaiba:le, e da gilisisu bagade hamone, Gousa:su Sema Gagili amo Oubede Idome ea diasuga lale, bu Yelusaleme moilai bai bagadega gaguli asi.

¹³ Da:ibidi da dunu amo da Gousa:su Sema Gagili gaguli ahoasu, ilia da emo gafeyale osa:le gale aligima:ne sia:i. Amalalu, e da bulamagau

gawali amola sefena bulamagau mano Godema gobelesali. ¹⁴ Da:ibidi da ahea:iai abula buluale gale banene idiniginisi. E da Hina Godema nodone, ea gasa defele bagadewane giginisa lai.

¹⁵ Amola e amola Isala:ili dunu huluane ilia da nodone wele sisa:ne amola `dalabede' fulabolalu, ilia da Gousa:su Sema Gagili Yelusaleme moilai bai bagadega gaguli asi.

¹⁶ Ili da Gousa:su Sema Gagili amo Yelusaleme ganodini gaguli ahoanoba, Solo idiwi Maiga:le

† **6:11:** 1 Hou Olelesu 26:4-5

da fo misa:ne agenesi amoga gadili ba:lu, hina bagade Da:ibidi giginisa lalebe amola soagala:ga gadolalebe ba:beba:le, e higale ba:i. ¹⁷ Ilia da Gousa:su Sema Gagili amo gaguli misini, abula diasu amo Da:ibidi ea hamoi, amo ganodini ligisi. Amalalu, Da:ibidi da Hina Godema gobebe salasu amola Hahawane Gilisili olofole Iasu amo hamoi. ¹⁸ E da gobebe salasu hamoi dagoloba, e da Hina Gode Bagadedafa Ea Dioba:le, ea fi dunuma hahawane dogolegele sia:i. ¹⁹ §Amola e da ili huluane ilima ha:i manu sagoi. E da Isala:ili dunu amola uda huluane afae afae ilima agi ga:gi afae amola hu damui gobebe gala:i afae amola fofogai waini fage mogili ilima sagoi. Amalalu, dunu huluane da ilia diasuga buhagi.

²⁰ Amogalu fa:no, Da:ibidi da hi diasu ea sosogo fi gousa:musa: ahoanoba, Maiga:le da gadili e ba:la misi. E amane sia:i, “Isala:ili hina bagade da wali eso ea dio gagua gadoma:ne hidale bagade hamoi! E da gagaoui dunu agoane, ea ouligisu dunu ilia hawa: hamosu a:fini ba:ma:ne, ea abula gisa:le fasi!”

²¹ Da:ibidi da bu adole i, “Na da Hina Godema nodone gigini. Bai E da dia ada, ea sosogo amo fisili, na Ea fi Isala:ili ouligima:ne ilegei dagoi. Amola na da mae yolesili, Hina Godema nodoma:ne bu giginimu. ²² Amola bu gogosi-asu ba:mu. Di da na da hamedei dunu dawa:mu. Be amo ouligisu dunu ilia hawa: hamosu a:fini da na nodone ba:mu.” ²³ Solo idiwi Maiga:le da gebewane aligime esalu.

§ 6:19: 1 Hou Olelesu 16:43

7

*Na:ida:ne da Da:ibidima Gode Ea Sia: Sia:si
(1 Hou Olelesu 17:1-15)*

¹ Hina bagade Da:ibidi da hina bagade diasu amo ganodini esalu. Amola Hina Gode da ea ha lai dunu ilia e mae hasalima:ne gaga:i. ² Amalalu, hina bagade da balofede (Gode Sia: Alofesu Dunu) ea dio amo Na:ida:ne ema amane sia:i, “Na da diasu noga:i amo dolo ifaga hamoi, amo ganodini hahawane esala. Be Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da udigili abula diasu ganodini diala!”

³ Na:idane da bu adole i, “Dia hanai defele hamoma! Bai Hina Gode da ani esala.”

⁴ Be amo gasia, Hina Gode da Na:ida:nema amane sia:i, ⁵ “Dia asili, na hawa: hamosu dunu Da:ibidi ema amane sia:ma, `Di da Debolo amo ganodini Na da esalumu, amo gaguma:ne, Na da di hame ilegei. ⁶ Na da Isala:ili fi dunu Idibidi soge esalu amo gaga:lalu amogainini wali, Na da Debolo diasu ganodini hame esalu. Be na da abula diasu ganodini fawane esalu. ⁷ Na da Isala:ili dunu eso bagohame nini ahoanoba, Na da ouligisu dunu amo Na da ilegei ema, `dilia da abuliba:le nama dolo ifa amoga hamoi Debolo diasu hame gaguila:?’ amane hamedafa adole ba:su.

⁸ Amaiba:le, Na hawa: hamosu dunu Da:ibidi ema amane sia:ma, `Na, Hina Gode Bagadedafa, da di sogega sibi ouligilalu amo lale, Na fi dunu Isala:ili amo ouligima:ne hina bagade hamoi. ⁹ Di da habodili ahoanoba, Na da ani galu ahoasu galu. Amola di da gusuba:i mogodigili

ahoabeba:le, Na da dia ha lai dunu hasalasu. Na da di osobo bagade baligili bagade ouligisu dunu defele, dunu eno dima nodoma:ne hamomu.

¹⁰ - ¹¹ Na da Na fi Isala:ili dunu esaloma:ne sogebi ilegele, ilia hahawane fima:ne hamoi dagoi. Ila da amogawi enoga mae banenesili esalumu. Ila da amo soge ganodini golili sa:ili amogainini wali eso, nimi bagade ha lai dunu da ilima doagala:lebe ba:su. Be amo hou da bu hame ba:mu. Na da dia ha lai dima mae hasalasila:ne, Na da di gaga:ma:ne dafawane ilegesa. Amola Na da dima digaga fi imunu.

¹² *Di bogosea amola dia aowalali dunu ilima gilisili uli dogoi ba:sea, Na da diagofe afae hina bagade hamoma:mu. Amola Na da ea hina bagade hou amoma gasa imunu. ¹³ E da Na Debolo diasu gagumu, amola ea ouligisu da eso huluane fifi ahoanoma:ne, amo Na da ilegesa.

¹⁴ †Na da ea ada esalumu, amola e da nagofe esalumu. E da wadela:le hamosea, Na da ada egefe ema dawa:ma:ne se iabe defele, ema se imunu. ¹⁵ Na da di hina bagade hamoma:ne, Solo fadegai. Be Na da Soloma Na fuligala:su hou fadegai, amo defele diagofe ema Na fuligala:su hou hamedafa fadegamu. ¹⁶ ‡Digaga fi da mae dagole, osobo bagadega esalebe ba:mu. Amola digaga fi ilia hina bagade hou da eso huluane fifi ahoanumu. Amola dia hina bagade hou da hamedafa dagomu.”

* **7:12:** Gesami Hea:su 89:3-4; 132:11; Yone 7:42; Asunasi Dunu Ila Hou 2:30 † **7:14:** Gesami Hea:su 89:26-27; 2 Golidia 6:18; Hibulu 1:5 ‡ **7:16:** Gesami Hea:su 89:36-37

17 Na:ida:ne da liligi huluane amo Gode da ema olelei, amo huluane Da:ibidima alofele olelei.

*Da:ibidi da Godema Nodone Sia:ne Gadoi
(1 Hou Olelesu 17:16-27)*

18 Amalalu, hina bagade Da:ibidi da Hina Gode Ea Abula Diasu amo ganodini golili sa:ili, amane sia:ne gadosa esalu. “Ouligisudafa Hina Gode! Di da nama hou noga:idafa hamoi dagoi. Be na amola na sosogo fi da Dia fidisu lamu defele hame agoai ba:sa. 19 Be wali Ouligisudafa Hina Gode! Di da baligili hamosa. Di da nagaga fa:no misunu dunu fi amo noga:le fidima:ne ilegesa. Amola Ouligisudafa Hina Gode! Di da amo na ba:ma:ne hamosa. 20 Na da Dima adi sia:ma:bela? Na da Dia hawa: hamosu dunu! Amola Dia na dawa:! 21 Di da amo hou hamomu hanaiba:le amola ilegeiba:le hamoi. Di da nama olelema:ne amo hou hamoi. 22 Ouligisudafa Hina Gode! Di da bagadedafa! Dunu eno Di agoai da hamedafa! Di fawane da Godedafa! Ninia eso huluane amo dawa:i galu. 23 SEno fi Isala:ili fi agoai da osobo bagadega hame gala. Isala:ili fi dunu da musa: Idibidi sogega udigili hawa: hamosu dunu esalu. Be Di da ili Dia fidafa dunu hamoma:ne, ili gaga:i. Di da ili fidima:ne, baligili gasa bagade hamobeba:le, osobo bagade fifi asi gala huluane da Dia hou nodone dawa:. Dia fi dunu amo Di da Dia fidafa hamoma:ne, Idibidi sogega fisili masa:ne asunasi, ilia da gusuba:i ahoabeba:le, Di da fifi asi gala amola ilia ogogosu ‘gode’ amo sefasilalu. 24 Dia da Isala:ili fi amo

§ 7:23: Mousesee ea Malasu 4:34

Dia Fidafa eso huluane esaloma:ne hamoi dagoi. Hina Gode! Di da ilia Godedafa hamoi dagoi.

²⁵ Amola wali, Hina Godedafa, Dia nama amola nagaga fi ninima hamomusa: ilegele sia:i, amo huluane hamoma. ²⁶ Dunu huluane da Dia gasa bagade hou dawa:mu. Amola ilia da amane sia:mu, `Ouligisudafa Hina Gode da Isala:ili fi dunu ilia Gode esala'. Amola Dia da na hina bagade ouligisu hou eso huluane dialoma:ne hamomu.

²⁷ Hina Gode Bagadedafa! Isala:ili fi ilia Gode! Na da Dima agoane sia:ne gadobeba:le hame beda:sa. Bai na da Dia hawa: hamosu dunu, amola Di da amo hou huluane nama olelei. Amola nagaga fi dunu da hina bagade hamomu, Di sia:i dagoi.

²⁸ Wali, Ouligisudafa Hina Gode! Di da Godedafa! Di da nama noga:le ilegei amola Dia ilegesu huluane, Di da dafawane hamosa. ²⁹ Na da Dima edegesa. Di da mae fisili nagaga fi ilima hahawane ba:ma:ne, ilima hahawane dogolegele hamoma. Di, Ouligisudafa Hina Gode! Di da amo hamoma:ne ilegei dagoi. Amola Di da eso huluane nagaga fi ilima hahawane dogolegele hamomu.”

8

Da:ibidi ea Dadi Gagui Wa:i Hasalasisisu (1 Hou Olelesu 18:1-17)

¹ Amogalu fa:no, hina bagade Da:ibidi da bu Filisidini dunu doagala:le, ili hasali. Amasea, Filisidini dunu ilia Isala:ili sogega ouligisu hou da ne gumi ba:i.

² Amasea, Da:ibidi da Moua:be dunu hasali. E da Moua:be dunu amo Isala:ilia gagulaliligi, amalu osoba diasisima:ne sia:i. Amalu udiana hidadea diasisi, amoga e da aduna fane legei. Amaiba:le, e da Moua:be fi dunu ilima ouligisu hamoi, amola ilima su lidisu.

³ Amasea, e da Ha:da:disa (Lihoube egefe. E da Silia soge fonobahadi amo Souba amoga hina bagade galu) amo hasali. Ha:da:disa da soge Iufala:idisi Hano gusudili ouligilalu. Be mafua dunu da lelebeba:le, e da amoga ouligisu yolesi. E da amo sogega ouligisu hou bu lamusa: ahoanoba, Da:ibidi da e doagala:i. ⁴ Da:ibidi da ea dadi gagui dunu hosi da:iya fila heda:i 1700 agoane gagulaligi, amola emoga ahoasu dadi gagui dunu 20,000 gagulaligi. E da hosi idi, amo da sa:liode 100 agoane hiougima:ne defele gala, amo gagulaligi. E da hosi eno huluane mae masa:ne, ilia emo dina:fe dadamunisisi.

⁵ Silia fi dunu Dama:sagase moilai bai bagadega esalu da hina bagade Ha:da:disa fuligala:ma:ne, dadi gagui wa:i asunasi. Be Da:ibidi da amo wa:i doagala:le, 22,000 dunu fanelegei. ⁶ Amasea, e da ilia soge ganodini ha wa:i fisu diasu gilisisu gaguli gagai. E da ili ouligibiba:le, ilima su lidisu. Hina Gode da Da:ibidi fidibiba:le, e da habi ahoanoba, hasalasu hou fawane ba:su. ⁷ Da:ibidi da gouliga hamoi da:igene ga:su amo Ha:da:disa ea eagene ouligisu dunu ilia gaguli ahoasu, amo samogene, Yelusaleme moilai bai bagadega gaguli asi. ⁸ Amola e da `balase' bagadedafa Bida amola Biloudai (amo moilai bai bagade aduna

Ha:da:disa ea ouligisu) amoga samogei.

⁹ Ha:ima:de soge hina bagade ea dio amo Doui, e da Da:ibidi amo Ha:da:disa ea dadi gagui wa:i hasali, amo sia: nabi. ¹⁰ Amaiba:le, e da egefe Youla:me amo Da:ibidima nodone sia:ma:ne asunasi. Bai Da:ibidi da Ha:da:disa hasali, amola Doui da eso bagohame Ha:da:disama gegenanusu. Youla:me da gouli, silifa amola balase amoga hamoi liligi Da:ibidima gaguli asili, ema hahawane i. ¹¹ - ¹² Hina bagade Da:ibidi da amo liligi amola eno silifa amola gouli e da fifi asi eno amo hasili (Idome amola Moua:be, A:mone, Filisidini, A:malege) amoga samogei, amo gilisili, Hina Godema sia:ne gadoma:ne ilegei. Amola e da liligi amo e da Ha:da:disa amoma samogei, mogili Hina Godema ima:ne ilegei.

¹³* Da:ibidi da Deme Fago ganodini amo Idome dunu 18,000 agoane fane legei. E da amo gegenanu buhagisia, dunu da ea dio bu baligili gagua gadosu. ¹⁴ E da Idome soge ganodini, dadi gagui fisisu diasu gilisisu gaguli gagai, amola e da Idome dunu ouligisu. Hina Gode da Da:ibidi fidibiba:le, e da habidili ahoanu, hasalasisu hou fawane ba:i.

¹⁵ Da:ibidi da Isala:ili soge huluanedafa ouligisu. E da ouligibiba:le, ea fi dunu da moloidafa hou fawane ba:i. ¹⁶ Youa:be (ea ame da Selouaia) e da dadi gagui wa:i ilia hina galu. Yihosiafa:de (Ahailade egefe) da sia: dedei ouligisu galu. ¹⁷ Sa:idoge (Ahaidabe egefe) amola Ahimelege (Abaia:da egefe) da gobele salasu dunu esalu. Hina bagade fi sia: dedesu

* **8:13:** Gesami Hea:su 60 Title

dunu da Sila:ia galu. ¹⁸ Bina:ia (Yihoiada egefe) da Da:ibidi ea da:igene sosodo aligisu dunuma ouligisu galu. Amola Da:ibidi egefelali da gobebe salasu dunu hamoi.

9

Da:ibidi amola Mifibousiede

¹ *Eso afaega, Da:ibidi da amane adole ba:i, “Solo ea sosogo fi dunu afae da esalabala? Amai galea, na da Yonada:nema asigiba:le, ema asigi hou olelemu hanai gala.”

² Solo ea sosogo fi hawa: hamosu dunu afae amo ea dio Siba da esalebe ba:i. Iliia da e Da:ibidima masa:ne sia:i. Da:ibidi da ema amane adole ba:i, “Di da Sibala:?” E bu adole i, “Ma! Hina noga:idafa! Na da dia hawa: hamosu dunu!”

³ †Hina bagade Da:ibidi da ema amane adole ba:i, “Solo ea sosogo fi dunu afae esalabala? Na da na Godema ilegei defele, agoai dunuma asigi hou olelemusa: dawa:lala.” Siba da bu adole i, “Yonada:ne egefe afadafa fawane da esala. E da gasuga:igi gala.”

⁴ Da:ibidi da adole ba:i, “E da habidili esalabala?” Siba da adole i, “E da Loudiba sogega, Ma:ige (A:miele egefe) amo ea diasua esala.” ⁵ Amaiba:le, Da:ibidi da Mifibousiede ema misa:ne sia:si. ⁶ Mifibousiede (Yonada:ne egefe amola Solo ea aowa) da doaga:loba, e da Da:ibidima nodoma:ne, e midadi begudui. Da:ibidi da amane sia:i, “Mifibousiede!” E bu

* **9:1:** 1 Sa:mieue 20:15-17 † **9:3:** 2 Sa:mieue 4:4

adole i, “Hina noga:idafa! Na da dia hawa: hamosu dunu!”

⁷ Da:ibidi da amane sia:i, “Mae beda:ma! Na da dia ada Yonada:ne dawa:beba:le, dima asigiwane hamomu. Na da soqe huluane amo dia aowa ea gagui, amo dima bu imunu. Amola di da eso huluane na diasuga ha:i manu da defea.”

⁸ Mifibousiede da bu beguduli, amane sia:i, “Hina noga:idafa! Na hou da wa:me bogoi amo ilia hou hame baligisa. Nama da noga:i hou agoai da hame hamomu galu.”

⁹ Amalalu, Da:ibidi da Solo ea hawa: hamosu dunu, Siba, amo ema misa:ne wele sia:ne, ema amane sia:i, “Na da dia hina ea aowa amo Mifibousiede, ema liligi huluane amo Solo amola ea sosogo ilia musa: gagui liligi, amo ema bu imunu. ¹⁰ Di amola diagofelali amola dia hawa: hamosu dunu da Solo ea sosogo fi ilima ha:i manu ima:ne, ea soqe amoga ha:i manu bugimu amola dadamini gaguli misa. Be Mifibousiede e fawane da eso hulu nina: ha:i nasu fafai amogai nasu hamomu.” (Siba egefelali da 15 agoane ba:i, amola ea hawa: hamosu dunu da 20 agoane esalu).

¹¹ Siba da bu adole i, “Hina noga:idafa! Na da dia hamoma:ne sia:i huluane amo defele hamomu!” Amaiba:le, Mifibousiede da hina bagade egefelali defele, Da:ibidi ea ha:i nasu fafai amoga fili, ha:i nasu.

¹² Mifibousiede da goi mano ea dio Maiga esalu. Siba ea sosogo huluane da Mifibousiede ea hawa: hamosu lai. ¹³ Amalalu, Mifibousiede (ea emo aduna da gasuga:igi galu) e da Yelusaleme

moilai bai bagadega esalu. E da ea ha:i manu huluane amo hina bagade ea ha:i nasu fafai amoga nasu.

10

Da:ibidi da A:mone amola Silia Dadi Gagui Hasasali

(1 Hou Olelesu 19:1-19)

¹ Amogalu fa:no, A:mone soge hina bagade amo Na:iha:se da bogoi. Egefe Ha:inane da ea hina bagade sogebi lai. ² Hina bagade Da:ibidi da amane sia:i, “Ha:inane ea ada Na:iha:se da nama asigi galu. Amaiba:le, na da ea mano ema asigimu da defea.” Amaiba:le, Da:ibidi da sia: adola ahoasu dunu, ili da ea asigi sia: sia:ma:ne, Ha:inanema asunasi. ³ Ilia A:mone sogega doaga:loba, A:mone ouligisu dunu ilia da hina bagadema amane sia:i, “Di adi dawa:bela?: Da:ibidi da dia adama nodone dawa:beba:le, amo dunu dima asigi sia: sia:ma:ne asunasi-bala?: Hame mabu! Amo da desega ahoasu dunu amo Da:ibidi da nini hasalima:ne, ninia soge hou amo hogomusa: asunasi.”

⁴ Ha:inane da Da:ibidi ea sia: adola ahoasu dunu ili gagulaligili, ilia mayabo la:idi waga:ne, ilia abula mugagili damunisili, ili buhagima:ne asunasi. ⁵ Ilia da buhagimu bagadewane gogosia:i. Da:ibidi da amane hamoi nababeba:le, e da ilima amane sia:si, “Dilia Yeligou moilai bai bagadega ouesalu, dilia mayabo bu sa:i galea buhagima!”

⁶ A:mone dunu da ilia da Da:ibidi ilia ha lai hamoi dagoi dawa:i. Amaiba:le, ilia da Bedeli-hobe moilai amola Souba moilaiga Silia dadi gagui dunu 20,000 amola Dobe sogega dadi gagui dunu 12,000 agoane wele guda:i. Amola ilia da Ma:iga soge hina bagade amola ea dadi gagui 1,000 agoane wele guda:i. ⁷ Da:ibidi da amo hou nababeba:le, e da Youa:be amola Isala:ili dadi gagui wa:i huluane ilima gegema:ne asunasi. ⁸ A:mone dadi gagui dunu da gadili mogodigili, ilia da La:ba (ilia moilai bai bagade) amo ea logo holei gadenene dadalei. Silia dadi gagui dunu amola Dobe amola Ma:iaga dunu ilia da sogebi genebagela asia, amogai dadalei.

⁹ Youa:be da ba:loba, ea ha lai da midadi amola bagia ema doagala:mu ba:i. Amaiba:le, e da Isala:ili dadi gagui dunu baligili noga:idafa amo ilegele, ilia da Silia dadi gagui dunu ilima ba:le gusuli aligima:ne asunasi. ¹⁰ E da ea eya Abisia:i amo Isala:ili dadi gagui dunu eno ouligima:ne sia:i. Abisia:i da sia:beba:le, amo Isala:ili dadi gagui da A:mone dunu ilima ba:le gusuli dadalei. ¹¹ Youa:be da Abisia:i ema amane sia:i, “Di da Silia dunu na hasalimusa: heda:be ba:sea, na fidila misa. Amola na da A:mone dunu di hasalimusa: heda:be ba:sea, na da di fidila masunu. ¹² Di mae beda:ne gasa fima! Ninia fi dunu amola Gode Ea moilai bai bagade huluane gaga:musa:, gasa fili hamoma. Amola Hina Gode Ea hamomusa: ilegei, amo ba:mu da defea!” ¹³ Youa:be amola ea dunu da doagala:musa: gusuba:i manebeba:le, Silia dunu ilia da hobeai. ¹⁴ A:mone dunu da Silia dunu hobealebe ba:lu,

ilia da Abisia:i ema hobeale, moilai amo ganodini hehenane golili sa:i. Amalalu, Youa:be da A:mone dunuma gegenanu yolesili, Yelusaleme moilai bai bagadega buhagi.

¹⁵ Silia dunu da Isala:ili dunu da ili hasali dagoi amo dawa:loba, ilia da ilia dadi gagui dunu hluanedafa gilisima:ne wele sia:i. ¹⁶ Hina bagade Ha:da:disa da Silia dunu hluane amo Iufala:idisi Hano gusudili esalu, amo ema misa:ne sia:si. Ili da Hila:me sogega misi. Sioubage (Souba hina bagade Ha:da:disa, amo ea dadi gagui wa:i ouligisudafa dunu galu) da ili ouligisu.

¹⁷ Da:ibidi da amo sia: nababeba:le, e da Isala:ili dadi gagui dunu gilisili, Yodane Hano degele, Hila:me sogega mogodigili asi. Amogawi, Silia dunu da ilima ba:le gusuli dadalele, gegesu da mui.

¹⁸ Isala:ili dunu da Silia dunuma gegesa fula se bobogei. Da:ibidi amola ea dunu da Silia sa:liode amoga fila heda:i dunu 700 agoane amola hosi da:iya fila heda:i dunu 40,000 agoane fane lelegei. Ili da Sioubage (ilia ha lai ouligisudafa) amo fa:ginisili, e da gegesu sogebi amogawi bogoi.

¹⁹ Hina bagade Ha:da:disa da eno hina bagade fonobahadi ouligisu. Ili da Isala:ili dunu da ilima hasali dagoi ba:i. Amaiba:le, ilia da Isala:ili dunuma olofomusa:gousa:i. Amalalu, Isala:ili dunu da ili ouligilalu. Amola Silia dunu da beda:iba:le, bu A:mone dunu hame fidisu.

11

Da:ibidi amola Ba:desiba

¹ *Woufo misini, fa:no odemaha, amogalu hina bagade ilia da gegena ahoasu, Da:ibidi da Youa:be amola ea dadi gagui ouligisu dunu amola Isala:ili dadi gagui wa:i, amo gadili asunasi. Iliia da A:mone dunu hasali amola La:ba moilai bai bagadega doagala:lalu. Be Da:ibidi hi da Yelusaleme amoga ouesalu.

² Eso afaega, daeya agoane, Da:ibidi da golai dialu wa:legadole, hina bagade diasu gadodili fa:i da:iya heda:i. E da amo da:iya ahoanoba, e da uda amo hano ulalebe ba:i. Amo uda da isisima:goi ba:i. ³ Amaiba:le, e da amo uda da nowayale hogomusa:, adola ahoasu dunu asunasi. Amo ea hogole ba:loba, amo uda da Ba:desiba, amo Ilaia:me ea idiwi amola Hidaide dunu Iulaia ea idua, e da nabi. ⁴ Da:ibidi da adola ahoasu dunu ilima amo uda ema oule misa:ne asunasi. Iliia da ema oule misini, ela da gilisili golai. (Amo uda da oubiga wamo fisu dagoiba:le, e da sema dodofesu defele hamoi dagoi ba:i). Amalalu, amo uda da hi diasua buhagi.

⁵ Amogalu fa:no, Ba:desiba hi ba:loba, e da abula agui ba:i. E da Da:ibidima, e amane hamoi amo adola masa:ne sia:si.

⁶ Amalalu, Da:ibidi da Youa:bema amane sia: sia:si, “Hidaide dunu Iulaia amo nama misa:ne asunasima!” Amaiba:le, Youa:be da Iulaia amo Da:ibidima masa:ne adola asi.

⁷ Iulaia da doaga:loba, Da:ibidi da ema Youa:be amola Isala:ili dadi gagui ilia da habodane esalabeyale, amola gegesu da habodane hamo-nanebeyale adole ba:i.

* **11:1:** 1 Hou Olelesu 20:1

⁸ Amalalu, Da:ibidi da Iulaia ema amane sia:i, “Di diasua fonobahadi helefimusa: masa!” Iulaia da fisili asili, Da:ibidi da udigili iasu amo ea diasuga iasi. ⁹ Be Iulaia da hi diasua hame asi. E da hina bagade diasu logo holeiga, hina bagade ea sosodo aligisu dunu ili gilisili golai. ¹⁰ Da:ibidi da Iulaia e hi diasu hame asi amo nababeba:le, e da ema amane adole ba:i, “Di da eso bagohame ga esalu buhagi. Abuliba:le di da di diasua hame asibala:?”

¹¹ Iulaia da bu adole i, “Isala:ili dunu amola Yuda dunu da ga gegesa esala. Amola Gousa:su Sema Gagili da ili diala. Na ouligisudafa dunu Youa:be amola ea afoha ouligisu dunu ilia da udigili sogega golasa. Na da habodane na diasu ha:i amola hano naha amola na uda ani gilisili golama:ne masa:ne sia:ma:bela:? Sema legei amo huluane amoga na da ilegesa! Na da agoaiwane hamomu hamedei ba:sa!”

¹² Amaiba:le, Da:ibidi da amane sia:i, “Amai galea, wali eso guiguda: ouesalu, amola na da aya di bu asunasimu.” Amaiba:le, Iulaia da amo esohaga amola aya esoha Yelusaleme moilai bai bagadega esalu. ¹³ Da:ibidi da ela gilisili ha:i manusa: hiougi. E da ema adini bagade iabeba:le, Iulaia da feloai. Be amo gasia amola, Iulaia da hi diasua mae asili, hina bagade sosodo aligisu dunu ilia sesei amo ganodini hina: abula sosone diasu amo da:iya golai.

¹⁴ Golale, hahabe, Da:ibidi da Youa:bema meloa dedei amo, Iulaia ema iasi.

¹⁵ E amane dedene i, “Di Iulaia amo gegesu bisili dadaleia amogusu asunasima. Amasea,

ha lai dunu ilia e fane legema:ne, adodig-
 ilisima.” ¹⁶ Amaiba:le, Youa:be da La:ba moilai
 bai bagadega doagala:lalu, e da Iulaia e sogebi
 amo ganodini ha lai dunu da gasa bagade gegebe
 hi dawa: amoga asunasi. ¹⁷ Ha lai dunu da
 moilaiga gadili asili, Youa:be ea dadi gagui wa:i
 doagala:i. Da:ibidi ea dadi gagui dunu ouligisu
 dunu mogili da fane legei dagoi ba:i. Amola
 Iulaia da fane legei dagoi ba:i.

¹⁸ Amalalu, Youa:be da gegesu ea hou
 olelema:ne, Da:ibidima sia: sia:si. ¹⁹ E da
 sia: adola ahoasu dunuma amane sia:i, “Di
 da hina bagade ema gegesu ahoabe hou
 olelelalu, ²⁰ amabela:, e da ougili dima amane
 adole ba:ma:bela:, `Dilia da abuliba:le moilai
 gadenene gegemusa: asi. Ilia da dilima dobea
 amodili gala:mu, amo dilia da hame dawa:bela:?
²¹ †Abimelege (Gidione egefe) amo ea fane
 legei hou bu dawa:ma! Dibese moilaiga uda
 afae dobea da:iya esalu da widi goudasu gele
 galaguduli e fane legei. Amaiba:le, dilia da
 abuliba:le dobea gadenene asibala:?” Hina
 bagade da dima agoane adole ba:sea, ema amane
 adoma, `Dia dadi gagui ouligisu dunu Iulaia,
 amola da fane legei dagoi ba:i.’” ²² Amaiba:le,
 sia: adola ahoasu dunu da Da:ibidima asili,
 Youa:be ea sia:i defele ema olelei. ²³ E amane
 sia:i, “Ha lai dunu ilia gasa da ninia gasa baligi.
 Ilia da moilai fisili, ninima gegemusa: misi. Be
 ninia da ili fula ilila: moilai logo holei gelaba
 gano sese sa:i.

²⁴ Amalalu, ilia da moilai dobea amodili nini

† **11:21:** Bisisu 9:53

dadiga gagala:i. Amola, hina noga:i! Dia dadi gagui ouligisu mogili da fane legei ba:i. Amola dia ouligisu Iulaia amola da fane legei dagoi ba:i.”²⁵ Da:ibidi da sia: adola ahoasu dunuma amane sia:i, “Di Youa:be ea dogo denesima:ma. E mae da:i dioma:ne sia:ma. Bai nowa da gegesu ganodini fane legei dagoi ba:mu, amo ninia dawa:mu da hamedei. E da moilai amo bu gasa bagade doagala:le, hasalima:ne ema sia:ma.”

²⁶ Bedesiba da egoa fane legei dagoi sia: amo nababeba:le, heawini disa esalu.

²⁷ Heawini dinana eso da dagoloba, Da:ibidi da Ba:desiba amo hina bagade diasuga misa:ne sia:si. E da Ba:desiba lai, amola ela dunu mano lalelegei. Be Hina Gode da Da:ibidi ea hamoi amo higale ba:i.

12

Na:ida:ne ea Sia:beba:le, Da:ibidi da Godema Sinidigi

¹ *Hina Gode da balofede dunu Na:ida:ne amo Da:ibidima sia:ma:ne asunasi. Na:ida:ne da Da:ibidima asili, ema amane sia:i, “Dunu aduna da moilai afae amogawi esalu. Dunu afae da bagade gagui. Be dunu eno da hamedafa gaguiwane hahane esalu.

² Bagade gagui dunu da bulamagau bagohame amola sibi bagohame gagui galu.

³ Be hame gagui dunu da sibi mano afae fawane galu. Amo e da enoma bidiga lai galu. E da amo fofole, sibi da hame gagui dunu ea mano

* **12:1:** Gesami Hea:su 51 Dialuma Sia:

defele hi diasua hina: mano amola sibi mano amo gilisili, e da hina: ha:i manudafa ema iasu. E da hina: faigelei amoga hano nasu. E da amo sibi mano hi fene gagui dialusu. Sibi mano da idiwi agoane esalu.

⁴ Eso afaega, sofe misi dunu afae da bagade gagui dunu ea diasuga doaga:i. Bagade gagui dunu da ema aowamusa: dawa:i, be hina: ohe amoga medomu higa:i galu. Amaiba:le, e da hame gagui dunu ea sibi mano samogene, medole legele, gobeles, sofemisi dunugili moma:ne i.”

⁵ Bagade gagui dunu ea hou nababeba:le, Da:ibidi da ougi bagade ba:i. E amane sia:, “Na da Fifi Ahoanusu Hina Gode Ea Dioba:le amane ilegesa. Amo hamobe dunu da bogomu da defea.

⁶ E da amo hame gagui dunuma hame asigiba:le, e da ea hamoi defele ema biyaduyale agoane dabe ima:mu.”

⁷ Na:ida:ne da Da:ibidima amane sia:i, “Amo dunu da di fawane. Amola Isala:ili fi ilia Hina Gode da amane sia:sa, `Na da di Isala:ili hina bagade hamoi dagoi. Amola Na da di Soloma gaga:i dagoi. ⁸ Na da ea hina bagade hou amola ea idualali amo samogene, dima i. Na da di Isala:ili amola Yuda ouligima:ne ilegei. Be amo iasu da defele hame ba:i ganiaba, Na da dima aduna agoaiwane bu ia:noba.

⁹ Amaiba:le, di da abuliba:le Na sia:i hame nabasula:? Di abuliba:le amo wadela:idafa hou hamobela:? Dia sia:beba:le, Iulaia da gegesu ganodini fane legei dagoi ba:i. Di da A:mone dunu e medole legema:ne, logo doasi dagoi. Amalalu, di da ea uda lai. ¹⁰ Wali, dia fifi masunu

amo ganodini, digaga fi mogili da se nabawane fane legei dagoi ba:mu. Bai di da Na sia:i hame nabasu, amola Iulaia ea uda laiba:le. ¹¹ †Na dafawane ilegesa! Dia sosogo fi dunu da dima bidi hamosu bagade ima:ne, Na da hamomu. Na dia udalali amo dima samogene, eno dunuma imunuu. E da eso hayoga, dunu huluane ba:lea, ili adole lamu. Amola di da amo hou ba:mu. ¹² Di da wamowane wadela:le hamoi. Be Na da dima se iasu hou amo eso hadigia, Isala:ili dunu huluane ba:ma:ne, hamomu.’ ”

¹³ Da:ibidi da amane sia:i, “Dafawane! Na da Hina Godema wadela:le hamoi dagoi.” Na:ida:ne da bu adole i, “Hina Gode da dima gogolema:ne olofoi. Di da hame bogomu.

¹⁴ Be dia mano da bogomu. Bai di da amane hamobeba:le, di da Hina Godema mae nodone, higasuu.” ¹⁵ Amanoba, Na:ida:ne da hi diasuga asi.

Da:ibidi egefe da Bogoi

Hina Gode da hamobeba:le, Iulaia idua amoma Da:ibidima ea mano lalesi, mano da oloi bagade ba:i. ¹⁶ Da:ibidi da mano uhima:ne, Godema sia:ne gadoi. E da ha:i manu bagade higasuu amola gasi huluane, hi sesei amo ganodini, hada:i da:iya dialusu. ¹⁷ Ea eagene ouligisu dunu da ema asili, e wa:legadoma:ne sia:i. Be e da hame wa:legadoi, amola ili gilisili ha:i manu hamedafa mai. ¹⁸ Hi afae aligili, mano da bogoi. Da:ibidi ea eagene ouligisu dunu da ema adomu beda:i galu. Ili da amane sia:i, “Mano da esaloba, ninia da Da:ibidima sia:noba, e da ninima bu hame adole iasu. Amaiba:le, ninia da

† 12:11: 2 Sa:miuele 16:22

habodane mano da bogoi, ema adoma:bela:? E da hi gobele hima se iasa:besa:le, ninia da hedolo hame adomu.”

¹⁹ Be Da:ibidi da ili gilisili sadoga sia: dabe ba:beba:le, e da mano da bogoi dawa:i galu. Amaiba:le, e da ilima amane adole ba:i, “Mano da bogobela:?” Ilia bu adole i, “Ma! E da bogoi dagoi.”

²⁰ Da:ibidi da hada:i da:iya dialu wa:legadole, hano ulalu, ea dialuma hinabo fesega:nu, abula afadenei. Amalalu, e da asili, Hina Gode Ea diasu ganodini Ema nodone sia:ne gadoi. E da hina bagade diasuga buhagili, ha:i manusa: adole ba:i. Ilia da ha:i manu ema gaguli misini, e da amogaluwane hedolo mai. ²¹ Ea eagene ouligisu dunu da ema amane sia:, “Ninia amo hou gogolesa. Mano esalea, di da ema asigiba:le, dinanu amola ha:i mae nawane esalu. Be e da bogobeba:le, di hedolowane wa:legadole, ha:i mai!” ²² Da:ibidi da bu adole i, “Ma! E da esaloba na da dinanu amola ha:i mae nawane esalu. Na da Hina Gode Ea nama asigima:bela:le amola mano ea bogomu logo hedofama:bela:le amane hamoi. ²³ Be e bogoi dagoiba:le, na da bu ha:i mae nawane esalumu da bai hame gala. Na da amo mano bu esaloma:ne hamomu da hamedei. Na da fa:no ema masunu, be e nama buhagimu da hamedei.”

Soloumane da Lalelegei

²⁴ Amalalu, Da:ibidi da idua Ba:desiba ea dogo denesi. E da ela gilisili golale, amalalu dunu mano eno lalelegei. Da:ibidi da amo mano ea dio Soloumane asuli. Hina Gode da amo manoma

asigi galu. ²⁵ E da balofede dunu Na:ida:nema, e da amo mano ea dio Yedidaia (dawa:loma:ne da `Hina Gode da ema asigisa`) amo asulima:ne sia:i. Bai Hina Gode da ema asigi galu.

Da:ibidi da La:ba Fefedele Lai
(1 Hou Olelesu 20:1-3)

²⁶ Be Youa:be da La:ba (A:mone sogega moilai bai bagade) amo doagala:lalu. Amo fedele lamu da gadenei ba:i. ²⁷ E da Da:ibidima sia: adola ahoasu dunu ilia ema amane sia:na masa:ne asunasi, “Na da La:ba doagala:lalu, amo ea hano sagai huluane sasamogene lai dagoi. ²⁸ Amaiba:le, dia dadi gagui dunu gagadole, disu amo moilai doagala:le fefedele lama. Bai dunu da na hame be difa fefedele lai dagoi, amo sia:mu da defea.” ²⁹ Amaiba:le, Da:ibidi da ea dadi gagui dunu gagadole, La:ba moilai bai bagade amo doagala:lalu fefedele lai. ³⁰ E da A:mone loboga hamoi ogogosu ‘gode’ Miligome, amo ea dialumaga gouli habuga lai. Amo habuga ea dioi defei da ³⁵ gilougala:me agoane amola amoga gele noga:idafa legei ba:i. Da:ibidi da amo gele noga:i habuga lale, ea habuga da:iya legei. Amola amo moilaiga e da liligi bagohame oda-giaba lasu. ³¹ Amalalu, e da La:ba dunu huluane udigili hawa: hamoma:ne logei. E logebeba:le, ilia da sasahei, gula uwasu amola goahei amoga hamosu amola diasu gagumusa: osoboga `baligi` hamosu. E da A:mone sogge moilale gagaiga esalebe dunu amo huluane hawa: hamoma:ne logei. Amalalu, e amola ea dunu da Yelusaleme moilaiga buhagi.

13

A:manone amola Da:ima

¹ Da:ibidi egefe A:basalome da uda a:fini elafi ea dio amo Da:ima esalu. Da:ibidi egefe eno amo A:manone da ema bagade magesa:i ba:i.

² E da ema bagadedafa mageseiba:le, olosu. Bai e da amo a:fini lamu da hamedei agoane ba:i. Da:ima da dunu hame dawa:digiba:le, dunuma gousa:mu da hamedei agoane ba:i. ³ Be A:manone ea sama da sia: fusulasu dunu ea dio amo Yonada:be (Da:ibidi eya Sia:ma amo egefe).

⁴ Yonada:be da A:manone ema amane sia:i, “Di da hina bagade egefe! Be eso huluane na di da:i dioiwane esalebe ba:sa. Adi baiga agoane hamobela:?” A:manone da bu adole i, “Na da Da:ima, na ola A:basalome ea dalusi ema bagadewane magedaha.”

⁵ Yonada:be da A:manonema amane sia:i, “Di ogogolewane oloiyale hamoma. Dia ada da di ba:la masea, ema amane sia:ma, `Dafawane! Na dalusi Da:ima ea nama ha:i manu ia misa:ne sia:ma. Na da hisu amo ha:i manu hahamone, nama ia misa:ne hanai gala.’” ⁶ Amaiba:le, A:manone da ogogole oloiyale hamone, golala asi. Hina bagade Da:ibidi da e ba:la manoba, e da Da:ibidima amane sia:i. “Su! Dafawane! Na dalusi Da:ima nama ha:i manu ia misa:ne sia:ma. Na da hisu amo falaua ga:gi afae afae amo hamone, nama ima:ne hanai gala.”

⁷ Amaiba:le, Da:ibidi da Da:ima hina bagade diasua esalu, ema amane sia: sia:si, “Dia A:manone ea diasuga asili, igili moma:ne ha:i manu hamoma.” ⁸ Da:ima da A:manone ea diasuga asili ba:loba, e da dialebe ba:i. A:manone

da Da:ima ema ba:lobawane, e da falaua ga:gini egegei. Amalalu, e da amo ga:gi egegei amo lidili momagei. ⁹ E da A:manone moma:ne egegele ga:gi amo yaeya da:iya gugudili sali. Be e da amo hame mai. Be e amane sia:i, “Dunu huluane ga masa:ne sia:ma!” Amalalu, eno dunu huluane da fisili asi. ¹⁰ Amalalu, e da Da:ima ema amane sia:i, “Falaua ga:gi amo na dia heda:sua guda:gaguli misini, disu amo nama ima!” Da:ima da falaua ga:gi lale, ema asi. ¹¹ E da falaua ga:gi ema ianoba, e da Da:ima gagulaligili, ema amane sia:i, “Guda: misa, ani gilisili golala:di.” ¹² Da:ima da amane sia:i, “Hame mabu! Na da amo wadela:i gogosiasu bagade hou hamoma:ne, na mae logema! Amo da wadela:idafa! ¹³ Amane hamosea, na da gogosiabeba:le, na dialuma fili sa:ili, bu molole gadomu hamedei ba:mu! Di amola! Di da Isala:ili soge ganodini gogosia:i dagoi ba:mu amola dunu huluane di higamu. Na dafawane dima sia:sa! Hina bagadema adole ba:ma! E da dafawane na digili lama:ne imunu.” ¹⁴ Be e da ea sia: hame nabi. Amola ea gasa da ea gasa baligiba:le, e da Da:ima gagulaligili, e gahea hiougi.

¹⁵ Amalalu, A:manone da Da:ima ema oso dogone bagadewane higasau. Ema higasau hou da ea musa: ema magesei hou amo baligidafa. E da Da:imama amane higale sia:i, “Gadili masa!”

¹⁶ Da:ima da amane sia:i, “Hame mabu! Di da amanewane na gadili sefasisia, amo da wali hamoi wadela:i hou amo bagadewane baligimu.” Be A:manone da ea sia: hame nabi. ¹⁷ E da ea hawa: hamosu dunu misa:ne wele sia:ne, ema

amane sia:i, “Na da amo uda mae ba:ma:ne, gadili asunasima! E gadili ha:digima amola bu mae misa:ne logo ga:ma!” ¹⁸ A:manone ea hawa: hamosu dunu da Da:ima gaguli gadili sefasilalu logo ga:si. Da:ima da abula sedade na:na:wei amo ga:i. Amo esoha, hina bagade ea idiwi dunuga hame lai, ilia da agoai abula salawane esalu. ¹⁹ Da:ima da ea dialuma da:iya nasubu duduli gala:le, ea abula gadelai. Ea odagi loboga dofoga:le, digini asi. ²⁰ Ea ola A:basalome da e ba:loba, amane adole ba:i, “A:manone da dima se iabela:? Na dalusi! Bagadewane mae dawa:ma! E da dia dialifidafa esala. Amaiba:le, dunu enoma mae adoma.” Amaiba:le, Da:ima da da:i dione amola olobo seda asili, A:basalome ea diasuga esalu.

²¹ Hina bagade Da:ibidi da amo hamobe nababeba:le, ougi bagadedafa ba:i.

²² Amola A:basalome da A:manone ea dalusi gahea hiougi dagoi dawa:beba:le, e bagade higa-beba:le, ema da sia: hamedafa sia: dasu.

A:basalome da A:manonema Dabe I

²³ Ode aduna gidigilalu, A:basalome ea hawa: hamosu dunu ilia Ba:iele Ha:iso sogega (Ifala:ime moilai gadenene) ea sibi hinabo dadamusa: esalu. A:basalome da amoga hina bagade egefelali huluane misa:ne hiougi. ²⁴ E da hina bagade Da:ibidima amane sia:i, “Hina noga:idafa! Na hawa: hamosu dunu da na sibi ilia hinabo dadamunana. Di amola dia eagene ouligisu dunu amo lolo nabema misunu da defea. Misa!” ²⁵ Hina bagade da bu adole i, “Hame mabu, nagofe! Ninia huluane ahoasea, di da gasa

bagade ba:mu.” A:basalome da Da:ibidi misa:ne gebewane mae yolele sia:nanu, be Da:ibidi da hame misunu sia:i. Amalalu, e da A:basalome fisili masa:ne sia:i. ²⁶ Be A:basalome da amane sia:i, “Defea! Be di hame masea, naeya A:manone misa:ne logo doasima.” Hina bagade da bu adole i, “E da abuliba:le masa:bela:?”

²⁷ Be A:basalome da mae yolesili gebewane sia:nanu, amaiba:le Da:ibidi da A:manone amola egefelali huluane masunu da defea sia:i. A:basalome da ha:i nasu amo hina bagade ea manu defele ba:i, amo hahamoi. ²⁸ E da ea hawa: hamosu dunu ilima amane sia:i, “Dilia noga:le ba:ma! A:manone da adini baligili na dagoi galea, na da dilima sia:sea, e fane legema. Mae gigiluma! Na da amo nisu hamoi fawane sia:mu. Mae gigiluli, gasa fili, hedolo fama.” ²⁹ Amaiba:le, A:basalome ea hawa: hamosu dunu ilia da ea sia:i defele, A:manone fane legei. Da:ibidi egefelali eno huluane da ilia `miule’ (doughi agoai) amo da:iya fila heda:le, hobeai.

³⁰ Ilia da ilia diasua buhagimusa:, logoga ahoanoba, Da:ibidi da amane sia: nabi, “A:basalome da dia egefe huluane amo fane lelegei dagoi - afae esalebe hame ba:sa.”

³¹ Hina bagade da se bagadedafa nababeba:le, wa:legadole, ea abula gadelale, hi osoboga gala:la sai. Hawa: hamosu dunu amola e da ili gilisili esalu, da ilia abula amola gadelai. ³² Be Yonada:be (Da:ibidi ea ola Sia:ma amo egefe) da amane sia:i, “Hina noga:idafa! Ilia da dia mano huluanedafa hame fane legei. A:manone e fawane da bogoi dagoi. Ninia da A:basalome

ea odagi ba:beba:le, e da amo esoha ganodini A:manone da ea dalusi Da:ima gahea hiougi, amoga e da A:manone fane legemusa: ilegei, amo ninia da dawa:i. ³³ Amaiba:le, sia: amo da diagofelali huluane da fane legei dagoi, amo sia: dafawaneyale mae dawa:ma. A:manone, e fawane da fane legei dagoi.”

³⁴ Amo galuwane, A:basalome da hobeai dagoi ba:i. Amola amogaluwane, dadi gagui dunu amo da sosodo aligisa esalu, e da ba:loba, dunu gilisi bagade, logo amo da Holona:ime moilaiga masu, amoga agoloba:le gudu dalebe ba:i. E da hina bagade ema asili, ea ba:i liligi ema olelei. ³⁵ Yonada:be da Da:ibidima amane sia:i, “Na sia:i defele, diagofelali da manebe goea!” ³⁶ E da amane sia:na:noba, Da:ibidi egefelali da golili sa:i. Iliia da muni dibiba:le, Da:ibidi amola ea eagene ouligisu dunu huluane da ha:giwane didigia:i.

³⁷ *- ³⁸ A:basalome da hobeale, Gisie hina bagade Da:lama:i (A:mihade egefe) ema asili, ode udiana ele ouesalu. Da:ibidi da eso bago-hame eagofe A:manoneha asigiba:le, heawini dinanusu. ³⁹ Be e da A:manoneha dinanusu yolesiagaloba, e da bu A:basalomeha fofagisu.

14

Youa:be da A:basalome Da:ibidima Buhag-ima:ne Hahamoi

¹ Youa:be da Da:ibidi da A:basalomeha fofagi gala, amo dawa:i. ² Amaiba:le, e da bagade

* **13:37:** 2 Sa:miuele 3:3

dawa:su uda Degoua moilaia esalu, amo ema misa:ne sia:si. Amo uda da ema doaga:loba, e da udama amane sia:i, “Di ogoale dinanuyale dawa:ma:ne agoane hamoma. Dawa:digima:ne abula eboboi ga:ma. Dia dialuma hinabo mae fesega:ma! Di da udaga gebewane heawini dinanebe defele hamoma! ³ Amasea, hina bagade ema asili, na dima adomu amo ema sia:ma.” Amalalu, Youa:be da ema amo sia: sia:ma:ne olelei. ⁴ Amo uda da hina bagadema asili, ema nodoma:ne osobaga beguduli, amane sia:i, “Hina noga:idafa! Dia na fidima!”

⁵ Da:ibidi da ema amane sia:i, “Di adilamusa:la:?” Uda da bu adole i, “Hina! Na da hame gagui didalo. Nagoa da bogoi dagoi. ⁶ Hina! Na da nagofe aduna galu. Eso afaega, ela da bugili nasu sogega sia:ga gegei. Ela afafama:ne gaga:mu dunu afae hame ba:i. Amola nagofe afae da eno amo ea fane legei dagoi. ⁷ Amola wali, hina, na sosogo huluane da nama mae asigili, nagofe eno amo ilia fuga:musa:, ilima ima:ne sia:sa. Bai e da ea hobe medole legei, ilia sia:sa. Iliia da amane hamosea, na da mano hamedafa esalebe ba:mu. Amoi galea, nama dafawane hamoma:beyale dawa:lusu huluane da fisi dagoi ba:mu. Amola, nagoa ea dio da osobo bagadega hame adolalumu.”

⁸ Hina bagade da bu adole i, “Di diasuga buhagima. Na da amo liligi hahamomu.”

⁹ Uda da amane sia:i, “Hina noga:i! Dia adi hamosea, na sosogo amola na da amo ninia hamoi fawane sia:mu. Di amola hina bagade

ea sosogo amola da giadofale hamedafa hamoi ba:mu.”

¹⁰ Hina bagade da bu adole i, “Nowa dunu da dima magagisia, amo nama oule misa! Amasea, amo dunu da dima bu se nabasu hamedafa imunu.”

¹¹ Uda da amane sia:i, “Hina noga:idafa! Na sosogo fi dunu afae amo da nagofe ea bogoi dabe imunusa: ilegei. E da nagofe eno fane legele amola musa: wadela:i hou da baligi dagoi ba:sa:besa:le, di da dia Hina Godema sia:ne gadoma.” Da:ibidi da bu adole i, “Na da Fifi Ahoanusu Hina Gode Ea Dioba:le amane ilegesa. Diagofe da se hamedafa nabimu.”

¹² Uda da amane sia:i, “Hina noga:idafa! Na da eno afae fawane sia:mu da defeala:?” E bu adole i, “Defea! Sia:ma!”

¹³ Uda da Da:ibidima amane sia:i, “Dia da abuliba:le Gode Ea fi dunuma wadela:le hamosala:? Dia da abuliba:le dia mano mugululi asi amo ea buhagimu logo hame doasibala:? Di da dia waha sia:i amoga dia hou fofada:nanu, disu da giadofai dagoi sia:sa. ¹⁴ Ninia huluanedafa da bogosu ba:mu. Ninia da hano osoboga adasa:i agoane, bu lamu da hamedei. Gode Hi amolawane da bogoi dunu bu esaloma:ne hame hamosa. Be di, hina bagade, da dunu mugululi asi, amo ea buhagimu logo doasimusa: dawa:.

¹⁵ Hina noga:idafa! Na da dima sia:na misi, amo ea bai da na sosogo ilia da nama magagi. Amaiba:le, na da nisu amoma na dima asili sia:ma:ne dawa:i. Di da na adole ba:su hamoma:ne, na da dawa:i galu. ¹⁶ Na da amane dawa:i, `Hina bagade da na sia: nabimu. Amola

e da dunu amo da nagofe fuga:musa: amola na sosogodafa soje amo Gode da Ea fi ilima i, amoga fadegamusa: dawa:lala, hina bagade da amo dunuma nagofe mae fuga:ma:ne gemu,' na agoane dawa:i. ¹⁷ *Na da nisu sia:i, `Dafawane, hina noga:idafa! Dia dafawane ilegesu da na gaga:mu.' Bai hina bagade da Gode Ea a:igele agoane amola e da hou ida:iwane amola wadela:i hou amo afafamusa: dawa:. Dia Hina Gode da ali esalumu da defea!"

¹⁸ Hina bagade da bu adole i, "Na da dima adole ba:mu gala. Sia: huluanedafa molole olelema!" Uda da amane sia:i, "Hina noga:idafa! Dia hanaiga nama adole ba:ma!"

¹⁹ Da:ibidi da ema amane adole ba:i. "Di da Youa:be ea sia:beba:le, amo hou hamobela:?" E bu adole i, "Hina noga:idafa! Na da sema liligi huluane amoba:le sia:sa. Na da dima molole adole imunu logo fawane ba:sa. Dafawane! Dia eagene ouligisu dunu Youa:be, hi da na dima agoane sia:ma:ne sia:i. ²⁰ Be e da hou moloma:ne agoane hamoi. Hina noga:idafa! Di da Gode Ea a:igele dunu defele asigi dawa:su bagade gala. Di da liligi hamonanebe huluane dawa:."

²¹ Amogalu fa:no, hina bagade da Youa:bema amane sia:i, "Na da dia hanai hamoma:ne ilegei dagoi. Dia asili, goi ayeligi A:basalome lalalu, guiguda: oule misa!"

²² Youa:be da Da:ibidima nodoma:ne, ea midadi osoba gala:la sa:ili, amane sia:i, "Hina noga:idafa! Hina Gode da dima hahawane dogolegele hamomu da defea! Di da na adole

* **14:17:** 2 Sa:miuele 19:27

ba:i defele hamomuba:le, di da nama hahawane gala, amo na dawa:.”

²³ Amalalu, e da wa:legadole, Gesie sogega asili, A:basalome amo Yelusaleme moilai bai bagadega bu oule misi. ²⁴ Be hina bagade da A:basalome e hina bagade diasu amoga mae golama:ne sia:i. Da:ibidi da amane sia:i, “Na da ea odagi hamedafa ba:mu galebe.” Amaiba:le, A:basalome da hi diasua esalu. E da hina bagade hame ba:la asi.

A:basalome amola Da:ibidi Ela da bu Gousa:i

²⁵ A:basalome ea da:i da noga:iwane ba:su. Isala:ili soge ganodini, dunu eno e agoai hame ba:i. Ea dialuma gadonini sa:ili, emoa guduli da bobonomai fawane ba:su.

²⁶ Ea dialuma hinabo da gesoma agoane amola e da ode huluane amoga afaega ea dialuma hinabo dadamusu. Bai ea hinabo da sedadedafa amola dioi bagade ba:su. Amo hinabo ea dioi defei, da ilia hina bagade ea ilegei defele ba:su. Defei da gilougala:me aduna agoane ba:su. ²⁷ A:basalome da egefelali udiana amola idiwi afae galu. Ea idiwi ea dio amo da Da:ima. E da isisima:goi ba:su uda esalu.

²⁸ A:basalome da ode adunaga, hina bagade mae ba:le, Yelusaleme moilai bai bagade ganodini esalu. ²⁹ Amalalu, A:basalome da Youa:be ema misa:ne sia:i. E da Youa:be amo A:basalome ea hou olelema:ne, hina bagadema asunasimusa:dawa:i galu. Be Youa:be da ema hame misi. A:basalome da bu Youa:be ema misa:ne sia:i, be Youa:be da bu hame misunu sia:i. ³⁰ Amaiba:le, A:basalome da ea hawa: hamosu dunu ilima

amane sia:i, “Ba:ma! Youa:be ea bugili nasu soge da na soge bega: gala. Amo ganodini da `bali’ bugi dialebe. Dilia amoga asili laluga ulugagisima!” Amaiba:le, ilia da asili bugili nasu soge laluga ulugagisi.

³¹ Youa:be da A:basalome ea diasuga asili, ougili amane adole ba:i, “Dia hawa: hamosu dunu da abuliba:le na bugili nasu soge ulugag-ibala:?”

³² A:basalome da bu adole i, “Bai na da di nama misa:ne sia:i. Be di da hame misi. Na da di hina bagade ema asunasili, ema na sia: amane adole ba:ma:ne dawa:i, `Na da abuliba:le Gesie soge fisili, guiguda: misibala:? Na amogawi esalumu da defea galu.” Amola A:basalome da eno amane sia:i, “Dia da na amo hina bagade ba:ma:ne, logo hamoma. Be e da na wadela:i hamosu dunu agoai ba:sea, e da na fane legema:ne sia:mu da defea.”

³³ Amaiba:le, Youa:be da hina bagade Da:ibidima asili, A:basalome ea sia:i liligi olelei. Hina bagade e da A:basalome ema misa:ne sia:i. A:basalome da ema asili, ea midadi osoba begudui. Hina bagade da ema hahawane yosia:le, nonogoi.

15

A:basalome da Odogasu Ilegei

¹ Amogalu fa:no, A:basalome da `sa:liode’ amola hosi lai. Amola ema sosodo aligisu dunu 50agoane masa:ne ilegei. ² E da hou agoane hamonanusu. E da hahabedafa wa:legadole, asili, moilai holei bega: gadenene lelusu. Nowa da

sia:ga gegeiba:le hina bagade ea hahamoma:ne manoba, A:basalome da ema misa:ne wele guda:le, e da habidili misibayale adole ba:su. Amalalu, dunu da ea fi amo sia:noba,

³ A:basalome da ema agoane sia:su, “Defea! Sema ilegei da di fidimu gala. Be hina bagade ea alofele iasu dunu, dia se nabasu nabima:ne, da hame gala.” ⁴ Amalalu, A:basalome da eno gilisili amane sia:su, “Hina bagade da na fofada:su dunu ilegemu da defea galu. Amai galea, nowa da sia:ga gegesu o fofada:mu ganiaba da nama misini, moloidafa fofada:su na lobo da:iya ba:la:loba.” ⁵ Agoai dunu da A:basalomema begudumusa: manoba, e da amo dunu sogoba:le guda:le nonogosu. ⁶ A:basalome da amo hou amo Isala:ili dunu huluanedafa amo ili hina bagadema moloidafa hou lama:ne misi dunu, ilima amane hamosu. Amalalu, Isala:ili dunu da Da:ibidima fuligala:su hou fisili, bu A:basalome fuligala:i.

⁷ Ode biyaduyale da gidigili, A:basalome da hina bagade Da:ibidima amane sia:i, “Ada! Na da Hibalone amoga asili, na Hina Godema ilegei amo hamomusa: masa:ne, dia na logo doasima. ⁸ Na da Gisie soge (Silia soge bagade amo ganodini) amogawi esalea, na da Hina Gode da na Yelusaleme moilai bai bagadega oule ahoabeba:le, na da Hibalone moilai bai bagadega Ema nodone sia:ne gadoma:ne ilegei.”

⁹ Hina bagade da amane sia:i, “Olofole masa!” Amaiba:le, A:basalome da Hibalone moilai bai bagadega asi. ¹⁰ Be amogawi e da sia: adola ahoasu dunu Isala:ili fi huluane ilima agoane

sisia:i lama:ne asunasi, “Dilia dalabede ilia fula-bobe nabasea, amane wele sia:ma, `A:basalome da Hibalone moilai bai bagadega, Isala:ili ilia hina bagade hamoi dagoi.’” ¹¹ Dunu 200 agoane da A:basalome ili hiougiba:le, Yelusaleme moilai bai bagade fisili, Hibalone moilai bai bagadega asi ba:i. Ilia da A:basalome ea odoga:su ilegei amo hamedafa dawa:i galu, amola e hame fuligala:i. ¹² Amola A:basalome da gobeles salasu hamonanoba, e da Gailou moilaiga Ahidoufele (hina bagade Da:ibidi ea fada:i sia:ne iasu dunu afae) amo ema misa:ne sia:si. Hina bagade Da:ibidi amo fadegama:ne ilegesu dunu da heda:le amola A:basalome ea fa:no bobogesu dunu ili idi amolawane da heda:lalebe ba:i.

Da:ibidi da Yelusaleme Fisili Hobeai:

¹³ Sia: adola ahoasu dunu da Da:ibidima amane sia:i, “Isala:ili dunu da A:basalome amo fuligala:musa: ilegelala.”

¹⁴ Amaiba:le, Da:ibidi da ea eagene ouligisu dunu amo da e fidisa Yelusaleme moilai bai bagadega esalu, ilima amane sia:i, “Ninia wahadafa A:basalomeba:le hobeala:di. Hadiga! E da hedolo misini, nini hasalalu amola dunu huluane moilaiga esalebe fane legesa:besa:le, ninia hedolodafa hobeale ahoa:di.”

¹⁵ Ilia da bu adole i, “Defea! Hina noga:idafa! Ninia da dia sia:i defele hamomusa: momagei dagoi.”

¹⁶ Amaiba:le, hina bagade amola ea sosogo fi huluane amola ea eagene ouligisu dunu huluane da fisili asi. Be e da ea gidisedagi uda nabuane gala, hina bagade ea diasu ouligima:ne yolesi.

17 Hina bagade amola ea dunu da moilai fisili ahoanoba, ilia da diasu fa:nogadafa amogawi aliligi.

18 Ea eagene ouligisu dunu huluane ili dada-fulili lelefulu. Amola hina bagade ea da:i sosodo aligisu dunu da ea midadi baligili asi. Dadi gagui dunu 600 agoane (amo da musa: Ga:de soge fisili, Da:ibidima fa:no bobogei) ilia amola Da:ibidi midadi baligili asi. 19 Hina bagade da ilia ouligisu dunu amo Ida:iai ema amane sia:i, “Di da abuliba:le ani ahoabela:? Buhagili, amalu gaheabolo hina bagade ali aligima! Di da ga fi dunu, amola dia sogedafa fisili guiguda: mugululi misi dunu agoai esala.

20 Di da eso bagahame guiguda: esalu. Amaiba:le, di da ani udigili ahoanumu da hamedei. Na da na doaga:mu sogebi hamedafa dawa:. Buhagima! Amola dia fi dunu amola bu oule masa! Amola Hina Gode da di mae fisili, dima asigilalumu da defea.”

21 Be Ida:iai da bu adole i, “Hina noga:idafa! Na da Hina Gode Ea Dioba:le dafawane ilegesa. Na da di adi sogega ahoasea, ani masunu. Di da bogosea, ani galu bogomu. Be na da di hamedafa yolesimu.”

22 Da:ibidi da amane adole i, “Defea! Mogodigili masa!” Amaiba:le, Ida:iai amola ea dunu amola ilia sosogo da bu ahoanu. 23 Da:ibidi ea fa:no bobogesu dunu da ga ahoanoba, dunu huluane da ha:giwane dinanu. Hina bagade da ea dunu bisili, Gidalone hano fonobahadi degele, ilia gilisili hafoga:i sogega ahoanebe ba:i.

²⁴ Gobele salasu dunu amo Sa:idge amola Lifai fi dunu amo Gousa:su Sema Gagili gaguli ahoanebe ba:i. Ila amo ligisili, dunu hulu-anedafa da moilai yolesi dagoi ba:loba fawane bu gagua gadoi. Gobele salasu dunu Abaia:da amola da amogawi esalebe ba:i.

²⁵ Amalalu, hina bagade da Sa:idogema amane sia:i, “Gousa:su Sema Gagili amo moilai bai bagadega bu gaguli masa. Hina Gode da nama hahawane galea, E da na Gousa:su Sema Gagili amola amo ea ilegei sogebi amo ba:la masa:ne logo doasimu.

²⁶ Be E da nama hahawane hame galea - defea - E da nama Ea hanaiga hamomu da defea.” ²⁷ Amola Da:ibidi da Sa:idogema eno amane sia:i, “Di da ba:la:lusu dunula:? Diagofe Ahima:ia:se amola Abaia:da egefe amo Yonada:ne amo lalalu, olofole moilai bai bagadega buhagima. ²⁸ Amogalu, na da hafoga:i soge ganodini, hano degesu gadenene sogebi amogawi dilia sia: nabimusa: ouesalumu.” ²⁹ Amaiba:le, Sa:idge amola Abaia:da da Gousa:su Sema Gagili amo Yelusaleme moilai bai bagadega gaguli asili, amogawi ouesalu.

³⁰ Da:ibidi da digini asili, Olife Goumiba:le heda:i. E da ea emo salasu mae salawane amola ea da:i dioi olelema:ne, ea dialuma dedeboiwane asi. Amola dunu huluane ema fa:no bobogebe da ilia dialuma hulu dedebole digini afia:lebe ba:i. ³¹ Ila da Da:ibidima amane olelei, “Ahidoufele da A:basalome ea odogas:u hou amoga gilisi.” Amalalu, Da:ibidi da amane sia:ne gadoi, “Hina Gode! Dia Ahidoufele ea fada:i sia:ne iasu sia:

amo afadenene, gagaoui dunu ea sia: agoane hamoma:ma.”

³² Olife Goumi da:iya gado da nodone sia:ne gadosu sogebi dialebe ba:i. Da:ibidi da amogawi doaga:loba, ea samadafa amo Agaide dunu ea dio amo Hiusiai da ema misi. Ea da abula gagadelale ga:ne, amola ea dialuma da:iya osono uli ba:i. ³³ Da:ibidi da ema amane sia:i, “Di da ani ahoasea, na hame fidimu. ³⁴ Be dia na fidimusa: dawa:sea, agoane hamoma. Di Yelusaleme moilai bai bagadega buhagili, A:basalomema amane olelema, `Na da diada mae yolesili, fuligala:iwane hawa: hamonanu, amo defele na da di fidimu.’ amane sia:ma. Amasea, Ahidoufele da A:basalomema fada:i sia: sia:sea, di da ema amo sia:ga mae fa:no bobogema:ne sia:ma. ³⁵ Di da gobelesalasu dunu Sa:idoqe amola Abaia:da amogawi esalebe ba:mu. Sia: huluane di da hina bagade diasua nababe, amo elama olelema. ³⁶ Elea egefela amo Ahima:ia:se amola Yonada:ne amo da ili galu esala. Amaiba:le, di da hina bagade diasua fada:i sia: nabasea, ela da amo nama adomusa:, asunasima.”

³⁷ Amaiba:le, Da:ibidi ea sama Hiusiai da Yelusaleme moilai bai bagadega buhagi. E doaga:be amo galu, A:basalome doaga:lebe ba:i.

16

Da:ibidi amola Saiba

¹ *Da:ibidi da agolo da:iya heda:le, fonobahadi baligili, Mifibousiede ea hawa: hamosu dunu amo Saiba, da ema hedolowane doaga:i. E

* **16:1:** 2 Sa:miuele 9:9-10

da dougi aduna oule misi. Amo da:iya da falaua ga:gi 200amola waini fage fofogai gagabu 100agoane amola gaheabolo ifa fage gagabu amola bulamagau gadofoga hamoi daba, waini hanoga nabai, amo dougi da:iya diafulubi ba:i. ² Hina bagade Da:ibidi da ema amane adole ba:i, “Dia da amo liligi huluane adi hamomusa: gaguli misibala:?” Saiba da bu adole i, “Hina noga:idafa! Dougi da dia sosogo fi ili fila heda:le masa:ne oule misi. Falaua ga:gi amola ifa fage da dia dunu ilia moma:ne amola waini hano da ilia wadela:i sogega ahoana hele nabasea, amo moma:ne gaguli misi.”

³ †Da:ibidi da amane adole ba:i, “Dia hina Solo amo ea aowa Mifibousiede da habila:?” Saiba da bu adole i, “E da Yelusaleme amo ganodini ouesala. Bai Isala:ili dunu da ea aowa Solo ea hina bagade hou, amo ema bu imunu, amo e da dafawaneyale dawa:sa.”

⁴ Hina bagade da Saibama amane sia:i, “Na da Mifibousiede ea musa: gagui huluane dima iaha.” Saiba da bu adole i, “Hina noga:idafa! Na da dia hawa: hamosu dunu esala. Na da eso huluane di hahawane ba:ma:ne hamomu da defea.”

Da:ibidi amola Simiai

⁵ Da:ibidi da Bahiulimi moilaiga doaga:loba, Solo ea fi dunu afae, amo Simiai (Gila egefe) da ougiba:le misini, e da ilima gagabusu aligima:ne sia: sisia: asi.

⁶ Simiai da muni Da:ibidi amola ea eagene ouligisu ilima igiga gagala:lu. Da:ibidi ea dunu

† 16:3: 2 Sa:miuele 19:26-27

amola ea da:i sosodo aligisu dunu da Da:ibidi sisiga:le lelu, be e da amo mae dawa:le, igiga gagala:i. ⁷ Simiai da gagabui aligima:ne ilegele, amane sia:i, “Gadili masa! Gadili masa! Di da fasu dunu! Di da wadela:i hamosu dunu! ⁸ Di da Solo ea hina bagade hou samogei. Amola, di da Solo ea sosogo fi bagohame fane legeiba:le, Hina Gode da dima se iaha. Hina Gode da hina bagade hou dima fadegale, dia mano A:basalome igili i dagoi. Di fane legesu dunu! Di da wadela:lesi dagoi ba:sa!”

⁹ Abisia:i (ea ame da Selouaia) da hina bagadema amane sia:i, “Hina noga:idafa! Di abuliba:le, amo wa:me dima gagabui aligisa, amo ea logo hame hedofasala:? Dia na asili, ea dialuma damuni fasima:ne sia:ma!”

¹⁰ Hina bagade da Abisia:i amola ea ola Youa:be elama amane sia:i, “Amo da alia liligi hame! E da nama gagabusa galea, Hina Gode da ema amane hamoma:ne adoiba:le, amo hou ea bai ema adole ba:mu da hamedei.” ¹¹ Amola Da:ibidi da Abisia:i amola ea eagene ouligisu dunu huluane ilima amane sia:i, “Nagofedafa da na fane legemusa: logo hogolala. Amaiba:le, amo Bediamini dunu ea hou ba:beba:le, mae fofogadigima! Hina Gode da adobeba:le, e da nama gagabusu aligima:ne sia:sa. Amaiba:le, ema mae sia:ma. E da amo hou hamomu da defea. ¹² Amabela:? Hina Gode da na da:i dioi bagade ba:ma:bela:? Amasea, e da amo gagabusu aligima:ne fadegale, nama hahawane hou ima:bela:?” ¹³ Amaiba:le, Da:ibidi amola ea dunu da bu logoga ahoanu. Simiai da ili galu agolo bega: ahoanu. E da ilima gagabusa

amola, ilima igi amola osoboga gagala:sa ahoanu.
 14 Hina bagade amola ea dunu huluane da hele nabawane, Yoda:ne Hano amoga doaga:i. Amogawi ilia da helefi.

A:basalome da Yelusalemega Esalu

15 A:basalome amola ema fa:no bobogebe Isala:ili dunu huluane da Yelusaleme moilai bai bagadega golili sa:i. Ahidoufele da ili galuwane golili sa:i. 16 Hiusiai (Da:ibidi ea sama) da A:basalomema doaga:le, amane wele sia:i, “Hina bagade! Gebe esaloma:mu! Gebe esaloma:mu!”

17 A:basalome da ema amane sia:i, “Di da dia sama Da:ibidi fisiagabela:? Di abuliba:le ali hame asibala:?”

18 Hiusiai da bu adole i, “Na da habodane e amola ahoabela:? Na da dunu amo Hina Gode da ilegei amola Isala:ili dunu huluane ilimagale ahoa. Na da ani esalumu. 19 Na da na hina eagofe amo ea hawa: fawane hamomu da defea. Na da dia ada ea hawa: hamoi amo defele dia hawa: hamomu.”

20 Amalalu, A:basalome da delegili, Ahidoufelema amane sia:i, “Wali ninia huluane da guiguda: esalebe goea! Di da ninia hamoma:ne, adi fada:i sia: sia:sala:?”

21 Ahidoufele da ema bu adole i, “Dia asili, dia ada ea gidisedagi uda amo e da hina bagade diasu ouligimusa: guiguda: yolesi, amo huluane adole lama. Amasea, Isala:ili dunu da dia ada da dia ha lai dunu, amo noga:le dawa:mu. Amola dima fa:no bobogesu dunu da dogo denesi ba:mu.” 22 †Amaiba:le, ilia da hina bagade

† 16:22: 2 Sa:miuele 12:11-12

diasu gadodili fa:i amo da:iya abula diasu gagui. Amogawi, dunu huluane ba:ma:ne, A:basalome da ea ada ea gidisedagi uda huluane adole lai. ²³ Amo esoga, nowa da Ahidoufele ea fada:i sia: nabaloba, ilia da amo sia: da Gode Ea sia: defele dafawaneyale dawa:su. Da:ibidi amola A:basalome da amo sia: fa:no bobogesu.

17

Hiusiai da A:basalome Dafama:ne Olelei

¹ Amogalu, Ahidoufele da A:basalomema amane sia:, “Na da dunu 12,000 agoane ilegele, wali gasia Da:ibidima doagala:musa: bobogema:ne sia:ma. ² E da helebeba:le amola da:i dioiba:le, na da hedolo ema doagala:le, ea dunu huluane da hobeamu. Amasea, na da hina bagade fawane fane legemu. ³ Amasea, na da ea dunu huluane dima oule misunu. Iliia da uda hobeale asili bu fila mabe amo defele bu manebe ba:mu. Dunu afae fawane fane legemu da defea. Eno huluane da gaga:i dagoi ba:mu.”

⁴ A:basalome amola Isala:ili ouligisu dunu huluane da amo fada:i sia: hahawane nabi.

⁵ A:basalome da amane sia:i, “Wali Hiusiai amo misa:ne wele sia:ma. Ninia da ea sia: nabimu.”

⁶ Hiusiai da doaga:loba, A:basalome da ema amane sia:i, “Ahidoufele da ninima amo fada:i sia: sia:i. Ninia amo sia: fa:no bobogema:bela:? O amai hame galea, dia ninima logo olelema.”

⁷ Hiusiai da bu adole i, “Fada:i sia: amo Ahidoufele da wali dilima i, amo da noga:i hame.

⁸ Dilia dawa:! Da:ibidi amola ea dunu da nimi bagade gegesu dunu. Dunu da ‘bea’ emega ea

mano wamolasea, ‘bea’ da ougi bagade ba:sa. Amo defele, Da:ibidi amola ea dunu da ougi bagade gala. Dia ada da bagade dawa:su dadi gagui dunu. E da gasia ea dunu amo gilisili hame ouesala. ⁹ Amabela:? E da wahadafa magufu gelabo o eno sogebi amo ganodini wamo aligili esalabala? Da:ibidi da dia dunu doagala:sea, amola nowa da amo sia: nabasea, Da:ibidi da dia dunu hasali dagoi, amo sia:mu.

¹⁰ Amasea, Isala:ili nimi bagade gegesu dunu, amo da laione wa:me defele beda:su hame dawa:, ilia amola da beda:igia:mu. Bai Isala:ili dunu huluanedafa da dia ada da dadi gagui dunu noga:idafa, amola ea dunu da nimi bagade gegesu dunu, amo ilia da dawa:mu.

¹¹ Na fada:i sia: da agoane. Di Isala:ili dunu huluanedafa, sogebi bega: asili eno bega: doaga:le, huluane lidili geGEDOMA. Ili da sa:i hano wayabo bagade bega: gala, amo ea su idi agoane ba:mu. Amola disu bisili, ilima geGEMUSA: oule masa. ¹² Ninia Da:ibidi ea esalebe sogebi hogolalu, e da nini mabe ea mae ba:le, e doagala:mu. E amola ea dunu huluanedafa da fane legei dagoi ba:mu. ¹³ E da hobeale, moilai bai bagade ganodini golili dasea, ninia dunu da amoga efe gaguli asili, amo moilai bai bagade, fago hagudu gala amoga hiougili gudumu. Amo moilai bai bagade ea musa: dialebe sogebi agolo da:iya, amoga igi afae dialebe hame ba:mu.”

¹⁴ A:basalome amola Isala:ili dunu huluane da amane sia:i, “Hiusiai ea fada:i sia:i da noga:i amola Ahidoufele ea sia:i baligisa.” Hina Gode da A:basalome amola Isala:ili dunu ilia da

Ahidoufele ea fada:i sia: noga:i amoma mae fa:no bobogema:ne ilegei. Bai E da A:basalome dafama:ne logo hamoi.

Da:ibidi da Sisasu Sia: Nababeba:le Hobea:i

¹⁵ Amalalu, Hiusiai da gobelesalasu dunu Sa:idoget amola Abaia:da elama fada:i sia: e da A:basalome amola Isala:ili ouligisu dunuma i, amola fada:i sia: amo Ahidoufele ea i, amo elama olelei. ¹⁶ Hiusiai da eno amane sia:i, “Hadiga! Da:ibidima sia: sia:sima. E da gasia hano degesu hafoga:i sogega galu, amoga mae ouesaloma:ne sia:ma. Be e amola ea dunu da A:basalome ea dadi gagui dunuga gagulaligili fane legesa:besa:le, e wahadafa Yoda:ne Hano degema:ne sia:ma.”

¹⁷ Abaia:da egefe Yonada:ne amola Sa:idoget egefe Ahima:ia:se ela da Enelougele hano nasu uli dogoi Yelusaleme bega: galu amoga ouesalebe ba:i. Bai ela da se nabasa:besa:le, molai bai bagade golili sa:imu da hamedei ba:i. Hawa: hamosu a:fini da eso huluane Yelusalemega hamobe hou elama olelemusa: ahoasu. Amalalu, ela da Da:ibidima alofele adomusa: ahoasu. ¹⁸ Be eso afaega, goi afae da ela ba:le, A:basalomema adoi. Amaiba:le, ela da hehenane Bahiulimi dunu ea diasu ganodini wamoaligi. Ea diasu gadenene da hano uli dogoi dialebe ba:i. Ela da amo ganodini sa:ili, wamoaligi. ¹⁹ Bahiulimi dunu ea idua da amo uli dogoi dedeboi. Amola dunu da amo mae ba:ma:ne, dedebosu abulaga figisili, amo da:iya gagoma afagogolesi.

²⁰ A:basalome ea eagene ouligisu dunu da amo diasuga misini, udama amane adole ba:i,

“Ahima:ia:se amola Yonada:ne da habila:?”
 E bu adole i, “Ela da hano degei dagoi.”
 A:basalome ea dunu da ela hogoi, be hame
 ba:i. Amaiba:le, ilia da Yelusalemega buhagi.
²¹ Ilia da yolesilalu, Ahima:ia:se amola Yonada:ne
 da uli dogoia gudunini heda:le, hina bagade
 Da:ibidima sia:musa: asi. Ela da Ahidoufele
 ea A:basalomema hamoma:ne ilegei Da:ibidima
 olelelalu, amane sia:i, “Hadiga! Hano degema!”
²² Amaiba:le, Da:ibidi amola ea dunu da muni
 Yoda:ne Hano degelalu, hadigibi galu degele asi
 dagoi ba:i.

²³ Ahidoufele da A:basalome amola ea dunu
 da ea fada:i sia: amoga hame fa:no bobo-
 gei ba:loba, e da ea dougi da:iya fisu legele,
 amoga fila heda:le, hi moilaidafa amoga buhagi.
 Amalalu, e da ea liligi huluane hahamonanu,
 hi gobele galogoaga gomene hegoa:nesili, bogoi
 dagoi. Ilia da ea da:i hodo amo ea sosogo
 fi ilia uli dogoiga sali. ²⁴ A:basalome amola
 Isala:ili dunu da Yoda:ne Hano degei dagoloba,
 Da:ibidi da Ma:ihana:ime sogega doaga:i dagoi
 ba:i. ²⁵ (A:basalome da Ama:isa amo Youa:be
 ea dadi gagui wa:i ouligisu sogebi lama:ne ilegei
 dagoi. Ama:isa da Isiama:ile fi dunu Yidie
 egefe. Ea ame da A:biga:ile, Na:iha:se ea idiwi
 amola Youa:be ea ame Selouaia amo ea hobe).
²⁶ A:basalome amola ea dunu da Gilia:de soge
 ganodini awali wa:i fi dialu.

²⁷ Da:ibidi da Ma:ihana:ime amoga doaga:loba,
 Sioubai (Na:iha:se egefe. E da La:ba moilai bai
 bagade A:mone sogega gala amoga misi) amola
 Ma:ige (Loudiba dunu A:miele egefe) amola

Basila:iai (e da Lougilimi moilai Gilia:de sogega misi) ilia da Da:ibidi yosia:musa: misi. ²⁸ - ²⁹ Ilia da yaeya amola osoboga hamoi ofodo amola golasu liligi amola ha:i manu, amo Da:ibidi amola ea dunuma ima:ne gaguli misi. Ilia da widi amola bali, falaua, gagoma gobei, da:iyene, da:iyene eno, agime hano, gou, dodo maga:me sefe, amola sibi gaguli misi. Bai Da:ibidi amola ea dunu da hafoga:i sogega ahoanebeba:le, ha:i amola hano hanai amola helei galu, amo ilia da dawa:i.

18

Da:ibidi ea Dadi Gagui da A:basalome Hasali amola e Fane Legei

¹ Hina bagade Da:ibidi da ea dunu huluane gegevole, afafe, dunu gilisisu idi afae afae amo da 1,000 amola gilisisu eno ilia idi afae afae da 100 agoane ilegele gagai. Amo gilisisu ouligima:ne, e da ouligisu dunu ilegele gagai. ² Amalalu, e da gilisisu udiana hamone, ili gadili asunasi. Gilisisu udiana ilia ouligisu dunu da Youa:be amola ea eya Abisia:i amola Ga:de dunu Idai. Amola Da:ibidi da amane sia:i, “Na amola nini masunu.” ³ Be ilia da bu adole i, “Di da nini hame masunu. Ninisu da beba:le hobeasea, o ninia dogoa mogili fane legei ba:sea, ninia ha lai da hame dawa:mu. Be di da nini dunu 10,000 agoanega fawane defele ba:sa. Di da guiguda: moilaiga esalu, ninima fdisu asunasima:ne, ouesalumu da defea.”

⁴ Da:ibidi da amane sia:i, “Dilia da amo hou da baligili noga:i dawa:beba:le, na da hamomu.”

Amalalu, e da logo holei bega: leloba, ea dunu gilisisu mogili da 1,000 idi amola mogili da 100 idi, amo da gadili mogodigili asi. ⁵ E da Youa:be amola Abisia:i amola Idai ilima amane sia:i, “Dilia nama asigiba:le, ayeligi A:basalome ema se mae ima.” Dadi gagui dunu huluane da sia: amo Da:ibidi da ea ouligisu dunuma sia:i, amo nabi. ⁶ Da:ibidi ea dadi gagui wa:i da sogega asili, Ifala:ime iwilaga Isala:ili dunuma gegei.

⁷ Da:ibidi ea dunu da Isala:ili dunu hasali. Iliu gasa bagadewane Isala:ili dunuma hasalasi. Amo esoha, dunu 20,000 agoane da fane lelegei dagoi ba:i. ⁸ Gegesu da soge huluane amo ganodini asi. Dunu amo da iwila ganodini bogoi ilia idi da dunu gegesu ganodini bogoi ilia idi baligi dagoi.

⁹ A:basalome da `miule' amoga fila heda:le ahoanoba, hedolowane Da:ibidi ea dunu mogili ema manebe ba:i. Ea `miule' da hehenane, `ouge' ifaha golili asili, A:basalome ea dialuma da ifa amodaga gaguiagai. Miule da bu hehenai, be A:basalome da ea dialuma ifa amodaga fodosili hamefufua hegoa:i dialebe ba:i. ¹⁰ Da:ibidi ea dunu afae da amo ba:lu, Youa:bema amane adola asi, “Hina! Na da A:basalome `ouge' ifaga fodosili hegoa:i dialebe ba:i!”

¹¹ Youa:be da bu adole i, “Dia ba:beba:le, abuliga amogaiwane e hame fane legebela:? Na nisu da dima silifa fage nabuane amola bulu ia:noba!”

¹² Be amo dunu da bu adole i, “Di da silifa fage 1,000 agoane nama i ganiaba, na da hina bagade egefema hame wadela:lesila:loba.

Ninia huluane da hina bagade di amola Abisia:i amola Idai dilima amane sia:be nabi, `Dilia nama asigiba:le, ayeligi A:basalomema se mae ima!'
 13 Be na da hina bagade ea sia:i mae nabawane A:basalome fane legesa ganiaba, hina bagade da amo naba:loba (e da liligi hamobe huluane naba) amaiba:le dia da na hame gaga:la:loba ba:mu.”

14 Youa:be da amane sia:i, “Na da di amo hamoma:ne bu hame aligimu!” A:basalome da `ouge' ifaga hegoa:nesi dialebe ba:le, amola Youa:be da goge agei udiana lale amoga ea bida:igia soi. 15 Amalalu, Youa:be ea dadi gagui dunu nabuane gala da gadenene misini, A:basalome bogoma:ne dabuasilisi.

16 Youa:be da sia:beba:le, ilia dalabede amo gegesu dagolesima:ne fulaboi. Amola Youa:be ea dadi gagui dunu da Isala:ili dunuma se bobogelalu yolesili buhagi. 17 Ili da A:basalome ea da:i hodo lale, oso dogone uli dogoi ganodini sanasili, igi gegevole legei bagade, amoga dedebosi. Isala:ili dunu huluane da hobeale, afagogole, hi diasuga buhagi. 18 A:basalome da mae bogole esalebe galu, e da ea hamoi dawa:loma:ne, hina bagade Fagoga igiga wanonesi. Bai e da dunu mano hame amola egefe ea dio osobo bagade sia:numu hame galu. Amaiba:le, e da amo dawa:loma:ne igi wanoi amoma hina: dio asunasi. Amola amogainini wali, amoga ilia da `A:basalome ea dawa:digima:ne igi Wanoi' amo dio sia:sa.

Da:ibidi da A:basalome Bogoi Nabi

¹⁹ Amalalu, Ahima:ia:se (Sa:idoge egefe) da Youa:bema amane sia:i, “Na da hina bagadema hehenane, sia: ida:iwane amo da Hina Gode da ea ha lai ema mae hasalima:ne e gaga:i, na da amo sia: adola masa:ne sia:ma”

²⁰ Youa:be da bu adole i, “Hame mabu! Di da wali eso sia: ida:iwane adomusa: hame masunu. Eso enoga da defea be wali eso hame. Bai hina bagade egefe da bogoi dagoi.”

²¹ Amalalu, e da ea udigili hawa: hamosu dunu (Suda:ne soqe dunu) ema amane sia:i, “Di hina bagade ema asili, dia ba:i liligi amo ema olelema.” Udigili hawa: hamosu dunu da begudili, hehenane asi.

²² Be Ahima:ia:se da ea edegei mae fisili, bu sia:i, “Na da fa:no mabe hou hame dawa:sa. Be na amola da amo sia: adomusa: masa:ne sia:ma.” Youa:be da adole ba:i, “Nagofe! Dia abuliba:le amo hou hamomusa: hanabela:? Di da amoga bidi hame lamu.” ²³ Ahima:ia:se da amane sia:i, “Na da fa:no mabe hou mae dawa:le masunu hanai galebe!” “Defea! Masa!” Youa:be da sia:i. Amaiba:le, Ahima:ia:se da Yoda:ne Fago gudu hehenaia sa:ili, hedolowane udigili hawa: hamosu dunu ea ahoabe baligi.

²⁴ Da:ibidi da soqebi amo da gano golili ganosu amola ga golili ganosu dogoa gala, amogawi fi esalebe ba:i. Sosodo aligisu dunu da moilai dobea da:iya gado heda:le, logo holei dabua fafai amo da:iya lelu. E da gadili ba:le galoba, dunu afae hehenanebe ba:i.

²⁵ E da hina bagadema gudu wele sia:ne guduli, hina bagade da ema amane sia:i, “E da hisu mabeba:le, sia: noga:i adomusa:

maha.” Hehenasu dunu da gebewane gagadenena manebe ba:i.

²⁶ Amalalu, sosodo aligisu dunu da eno dunu hisu hehenanebe ba:i. E da logo holei ouligisu dunuma gudu wele sia:ne gudui, “Ba:ma! Dunu eno da hehenaiya manebe goea!” Hina bagade da bu adole i, “E amolawane da sia: idaiwane adola maha.”

²⁷ Sosodo aligisu dunu da amane sia:i, “Na ba:loba bisili mabe dunu da Ahima:ia:se e agoai hehenanebe.” Hina bagade da amane sia:i, “E da dunu noga:i. Amola e da sia: idaiwane adola maha.” ²⁸ Ahima:ia:se da hina bagadema asigi sia: yosia:nu, hi gobele hina bagade midadi osoba gala:la sa:ili, amane sia:, “Dia Hina Godema nodoma! Bai E da di, hina noga:i, dia ha lai odoga:be dunu amo hasalima:ne hamoi dagoi.”

²⁹ Hina bagade da adole ba:i, “Ayeligi A:basalome da hahawane gaga:bela:?” Ahima:ia:se da bu adole i, “Hina! Dia ouligisu dunu Youa:be da na asunasi mana ba:loba, na da dunu bagohame bulisa lafia:lebe ba:i, be amo ea bai na da hame dawa:i.”

³⁰ Hina bagade da amane sia:i, “Gagoe aligila masa!” Amola e da amogawi asili, lelu.

³¹ Amalalu, Suda:ne udigili hawa: hamosu dunu da doaga:le, hina bagadema amane sia:i, “Hina noga:idafa! Na da dima sia: idaiwane adola misi. Wali eso, Hina Gode da dima, dia ha lai lelesu dunu hasalima:ne hamoi dagoi.”

³² Hina bagade da amane adole ba:i, “Ayeligi A:basalome da gaga:bala:?” Udigili hawa: hamosu dunu da bu adole i, “Hina! Ema hamoi

hou defele, dia ha lai amola dima odoga:su dunu huluane, ilima amane hamoi dagoi ba:mu da defea!”

³³ Ea mano da bogoi nababeba:le, Da:ibidi da baligiliwane da:i dione, sesei amo da logo holeiga gadodili gala, amoga asili, dinanu. E da ahoa ha:giwane disa amane wele sia:i, “Nagofe! A:basalome! Nagofe! Nagofe! Di mae bogole, na fawane bogomu da defea galu! Nagofe! A:basalome, nagofe!”

19

Youa:be da Da:ibidima Gagabole Sia:i

¹ Hina bagade Da:ibidi da A:basalome dawa:beba:le, digini amola fofagini ahoanu. Youa:be da amo hou nabi dagoi. ² Amola Da:ibidi ea dunu da Isala:ili dunu hasaliba:le hahawane galu, be ilia amo fisili bu da:i dioi galu. Bai ilia nabagaloba hina bagade da ea mano dawa:le, digini amola fofagini ahoanu amo nabi. ³ Ilia da dadi gagui dunu gegesu amoga hobeai:le gogosiasu, amo defele ouiya:le moilaiga buhagili, golili sa:i. ⁴ Hina bagade da ea odagi dedebole, ha:giwane amane dinanu, “Nagofe! Nagofe! Nagofe, A:basalome! A:basalome nagofe!”

⁵ Youa:be da hina bagade ea diasuga asili, ema amane sia:i, “Dia dunu da dia esalusu amola diagofelali amola didiwilali amola dia udalali amola dia gidisedagi udalali amo huluane gaga:i dagoi. Be wali eso, dia da giadofale, ili gogosiamane hamoi. ⁶ Di da dunu dima asigibi, ilima ha lai hamosa. Amola di da dia ha lai dunu fuligala:sa. Di da moloiwane olelei dagoi,

di da dia dadi gagui ouligisu dunu amola dadi gagui dunu amo ilia da hamedei dunu, amo dia da dawa:sa. Na da ba:loba, A:basalome e wali esala ganiaba amola ninia huluane da bogogia:i ganiaba, di da hahawane ba:la:loba.

⁷ Defea! Di wahadafa dia dunu ilia dogo denisima:ne masa! Na da Hina Gode Ea Dioba:le amane ilegele sia:sa. Di da amane hame hamomu ganiaba, aya hahabe ilia huluane da di yolesi dagoi ba:mu. Amo hou da doaga:sea, dia lalelegei eso amogainini wali bidi hamosu ba:su da amo bagadewane baligimu.”

⁸ Amalalu, hina bagade da wa:legadole, asili, logo holei bega: esalu. E da amogawi esala nababeba:le, ea dunu da ema gilisimusa: misi.

Da:ibidi da Muni Yelusalemega Buhagi

Amogalu, Isala:ili dunu huluane da hobeale, afagogle, hi diasua buhagi dagoi ba:i.

⁹ Iliya da Isala:ili soge huluane amo ganodini muni sia:ga gegenanu. Ilisu amane sia:sa:i, “Hina bagade Da:ibidi da ninia ha laiga nini mae hasalima:ne gaga:i. E da Filisidini dunu ilia nini mae hasalima:ne, nini gaga:i. Be wali e da A:basalomeba:le hobeale, soge yolesi dagoi.

¹⁰ Ninia da A:basalome hina bagade hamoma:ne susuligi sogagala:le ilegei. Be e da gegesu ganodini fane legei dagoi ba:i. Amaiba:le, hina bagade Da:ibidi, amo bu oule misunu da defea.”

¹¹ Isala:ili dunu ilia sia:dalebé, amo hina bagade Da:ibidi nabi. Amaiba:le, e da gobele salasú dunu Sa:idge amola Abaia:da amo Yuda ouligisu dunuma amane adole ba:ma:ne asunasi,

“Dilia da abuliba:le fa:nodafa hina bagade bu oule misa:ne dawa:sala? ¹² Dilia da na fidafa dunu - na hu amola na maga:me defele gala. Amaiba:le, dilia abuliba:le fa:nodafa na bu oule misa:ne dawa:bela:?” ¹³ Amola Da:ibidi da ilima, ilia da Ama:isa ema amane sia:ma:ne sia:i, “Di da na fi dunu. Na da dadi gagui dunu ouligisudafa Youa:be amo fadegale, ea sogebi lama:ne dima ilegemu. Na da amo hame hamosea, Gode da na fane legemu da defea.” ¹⁴ Da:ibidi da amane sia:beba:le, Yuda dunu da dafawane e fuligala:ma:ne dawa:i galu. Amaiba:le, ilia da e amola ea ouligisu dunu amo bu misa:ne sia:sia:si. ¹⁵ Da:ibidi da buhagilaloba, Yuda dunu da Yoda:ne Hano amogawi e yosia:i. Iliia da Giliga:le moilaia, Da:ibidi e Yoda:ne Hano degebe amo ouligimusa: misi dagoi ba:i. ¹⁶ *Amogaluwane, Bediamini dunu amo Simiai (Bahiulimi dunu Gila amo egefe) e da Yoda:ne Hanoa, hina bagade Da:ibidi yosia:musa: hehenai. ¹⁷ E da amoga Bediamini fi dunu 1,000 agoane oule misi. Amola Solo ea musa: hawa: hamosu dunu amo Saiba, da misi. E da egefelali 15 agoane amola hawa: hamosu dunu 20 agoane oule misi. Hina bagade da Yoda:ne Hano amoga mae doaga:le, ilia hidadea doaga:i dagoi ba:i. ¹⁸ Iliia da hina bagade ea mano amola hawa: hamosu dunu amo huluane hano degebe ouligimusa:, amola hina bagade ea hanai hamoma:ne, hano na:iyado ganodini degele lala asi.

Da:ibidi da Simiama Asigi Hou Olelei

* **19:16:** 2 Sa:miuele 16:5-13

Hina bagade da hano degemusa: momageloba, Simiai da hi gobele Da:ibidi ea midadi osoba gala:la sa:ili, ema amane sia:i, ¹⁹ “Hina noga:idafa! Na da Yelusaleme moilai bai bagadega di yolesi esoha amogala wadela:le bagade hamoi, amo gogolema:ne olofoma. Amo bu mae dawa:ma amola gogolema! ²⁰ Dafawane! Na dawa:! Na da wadela:le hamoi dagoi. Be amo dawa:beba:le, na da ga (north) fi huluane bisili, wali eso di, hina noga:i, gousa:musa: misi.”

²¹ Abisia:i (Selouaia egefe) da amane sia:i, “Simiai amo fane legemu da defea. Bai Simiai da Hina Gode Ea hina bagade hamoma:ne ilegei dunu ema gagabusu aligima:ne sia:i.”

²² Be Da:ibidi da Abisia:i amola ea ola Youa:be elama amane sia:i, “Nowa da dima adole ba:bela:? Ali da nama bidi hamosu iahabela:? Na fawane da wali Isala:ili hina bagade gala. Amola wali eso, Isala:ili dunu afae da fane legesu hamedafa ba:mu.”

²³ Amola e da Simiaina amane sia:i, “Na da dafawane na sia:ga ilegesa. Ili da di hamedafa fane legemu.”

Da:ibidi da Mifibousiedema Asigi Hou Olelei

²⁴ †Amalalu, Mifibousiede (Solo ea aowa) da Da:ibidi yosia:musa: misi. E da Da:ibidi Yelusaleme yolesia amogainini e da ea ha lai hasalalu bu misini, ea emo hame dodofei, amola ea mayabo hame dafogei, amola ea abula hame dodofei ba:i.

²⁵ Mifibousiede da Yelusaleme misini, Da:ibidima doaga:i. Hina bagade Da:ibidi da

† 19:24: 2 Sa:miuele 9:1-13; 16:1-4

ema amane sia:i, “Mifibousiede! Di abuliba:le ani hame asibala:? Abuliga?”

²⁶ E bu adole i, “Hina noga:idafa! Di dawa:! Na da gasuga:igi gala. Na da ani masusa:, na da na hawa: hamosu dunu ema na dougi da:iya fisu legema:ne sia:i. Be e da na hohonoi dagoi.

²⁷ Hina noga:idafa! E da na hou ogogolewane dima olelei. Be di da Gode Ea a:igele dunu defele esala. Amaiba:le, di da hou amo dia moloiwane ba:sea, amo hamoma. ²⁸ Na ada ea sosogo ilia hamobeba:le, di ili huluane fane lelegemu da defea galu. Be amo mae dawa:le, di da na dia ha:i nasu fafaiga ha:i moma:ne ilegei. Amaiba:le na da di, hina noga:idafa, dima bu edegemu na da defele hame gala.”

²⁹ Hina bagade da bu adole i, “Bu mae sia:ma! Na da di amola Saiba ani da gilisili Solo ea musa: gagui liligi amo momagele gaguma:ne ilegei dagoi.”

³⁰ Mifibousiede da amane sia:i, “Saiba igili huluane lama:ne sia:ma! Be di hina noga:idafa, di da gaga:iwane buhagi dagoiba:le, na hanai da gumi dagoi.”

Da:ibidi da Basila:iaima Asigi Hou Olelei

³¹ †Gilia:de dunu Basila:iai amola da Lougilimi moilaiga hina bagade Yoda:ne Hano degema:ne fidimusa: misi galu. ³² Basila:iai da dunu da:i hamoi, ode80agoane gidigi ba:i. E da bagade gagui dunu. Hina bagade da Mahana:ime amoga esaloba, e da e ha:i manu defele ema iasu. ³³ Hina bagade da ema amane sia:i, “Di

† 19:31: 2 Sa:miuele 17:27-29

Yelusaleme moilai bai bagadega ani masunu. Amasea, na da di ouligisu hamomu.”

³⁴ Be Basila:iai da bu adole i, “Na bogomu da gadeneidafa. Amaiba:le, hina noga:idafa, na ani Yelusalemega masunu da defea hame. ³⁵ Na esala ode⁸⁰ agoane gidigili amola liligi huluane da na obenasu hame iaha. Na ha:i manu amola waini nasea, heda hamedei gala, amola gesami hea:su dunu ilia hea:be na hame naba. Na ani ahoasea, di, hina bagade da dioi fawane ba:mu. ³⁶ Na da agoane bidi bagade lamu da defele hame gala. Amaiba:le, na da Yoda:ne Hano baligili, fonobahadi fawane masunu. ³⁷ Amaiba:le, Na diasua buhagili, na da na ada amola ame ela uli dogoia gadenene bogoma:ne, dia na logo hamoma. Nagofe Gimiha:me da goea! E da dia hawa: hamomu. Hina noga:idafa, e sigi masa amola dia hanaiga e fidima:ne hamoma.”

³⁸ Hina bagade da ema bu adole i, “Na da e sigi asili amola dia hanai defele ema hamomu. Amola, di fidima:ne, dia adi adole ba:sea, na da hamomu.” ³⁹ Amalalu, Da:ibidi amola ea dunu huluane da Yoda:ne Hano degei. E da Basila:iai amo nonogole, e Gode Ea hahawane dogolegele ba:ma:ne ilegele sia:i. Amalalu, Basila:iai da hi diasua buhagi.

Yuda Dunu amola Isala:ili Dunu da Mudale Sia:ga Gegei

⁴⁰ Hina bagade da hano degei. Yuda dunu huluane amola Isala:ili dunu dogoa mogili da ea degebe ouligi. Da:ibidi da asili, Giliga:lega doaga:i. E da Gimiha:me sigi asi. ⁴¹ Amalalu, Isala:ili dunu huluane da hina bagadema asili

ema amane sia:i, “Hina noga:idafa! Ninia gaw-ialali amo Yuda fi dunu da abuliba:le di lale, amola di amola dia sosogo amola dia dunu amo Yoda:ne hano degema:ne ouligibala:?”

⁴² Yuda dunu huluane da bu adole i, “Bai hina bagade da ninia fi dunuba:le, ninia agoane hamoi. Be dilia da amoga abuliba:le ougibala:? E da ninia ha:i manu maiba:le, bidi hame i, amola ninima hamedafa i.”

⁴³ Isala:ili dunu ilia bu adole i, “E da dilia fi dunu. Be ninia da Da:ibidima gagusu da dilia gagusu nabuane agoane baligisa. Dilia da abuliba:le nini da hamedei dunu dawa:sala:? Ninia da muni hina bagade bu bisili oule misa:ne dawa:i. Amo mae gogolema!” Be Yuda dunu da gasa fili, ilia sia:ga gegei da Isala:ili dunu ilia sia:baligi.

20

Siba ea Odogasu Hou

¹ *Giliga:le moilai ganodini da wadela:i hamedei dunu ea dio amo Siba esalebe ba:i. E da Bediamini fi dunu, amola ea ada da Bigilai. E da dalabede fulabole, amane wele sia:i, “Da:ibidi fadegama! Ninia ema hame fa:no bobogemu! Isala:ili dunu! Nini diasua afia:la:di!” ² Amaiba:le, Isala:ili dunu da Da:ibidima fa:no bobogelalu fisiagale, Sibama fa:no bobogei. Be Yuda dunu da Da:ibidi fuligala:lalu mae fisili, Da:ibidima fa:no

* **20:1:** 1 Hina bagade 12:16; 2 Hou Olelesu 10:16

bobogele, Yoda:ne Hano fisili, asili, Yelusaleme moilai bai bagadega doaga:i.

³ †Da:ibidi da ea hina bagade diasu Yelusaleme ganodini gala amoga doaga:le, e da ea gidisedagi uda nabuane gala amo e da hina bagade diasu ouligima:ne yolesi, amo oule asili, sosodo aligisu dunu ili ouligima:ne ilegei. E da ilia hanai liligi huluane defele momagele ilima i, be e da ili gilisili hame golai. Ili da amo esoha amogainini ilia bogosu eso huluane didalo agoane gadofele esalu. ⁴ Hina bagade da Ama:isama amane sia:i, “Yuda dunu huluane gilisima:ne sia:ma! Amasea, ili huluane guiguda: oule misa. Gasidawane guiguda: doaga:ma!” ⁵ Ama:isa da Yuda dunu misa:ne wele sia:na asi. Be e da hina bagade ea ilegei esoha amogalawane hame misi ba:i.

⁶ Amaiba:le, hina bagade da Abisia:ima amane sia:i, “A:basalome da ninima bidi hamosu bagade iasu. Be Siba da amo baligimusa: hamomu. Na dunu lidili, Siba se bobogema. E da gagili sali moilaiga asili, niniba:le hobeale asi dagoi ba:sa:besa:le, bobogema.” ⁷ Amaiba:le, Youa:be ea dunu amola hina bagade ea da:i sosodo ouligisu dunu, amola dadi gagui dunu huluane da Yelusaleme fisili, Abisia:i amoma fa:no bobogele, Siba famusa: asi. ⁸ Ili da gele bagade Gibione moilai bai bagade soge ganodini gala amoga doaga:loba, Ama:isa da ilima yosia:i. Youa:be da gegemusa: liligi gaga:ne, ea gegesu gobihei bagade da ea salasu ganodini sanawene buluga idiniginisi ba:i. E da midadi ahoanoba,

† 20:3: 2 Sa:miuele 16:22

ea gobihei da hisu osoba holole sa:i. ⁹ Youa:be da Ama:isama amane sia:i, “Sama! Di da defeala:?” E da Ama:isa nonogomusa:, ea mayabo amo ea lobodafa amoga gagui. ¹⁰ Ama:isa da gegesu gobihei amo Youa:be ea lobofofadiga gagui amo hame dawa:i galu. Youa:be da ea gobiheiga ea hagomo sone, ea iga huluane da osoboga gugudili sa:i. E da amo galu hedolowane bogoi amola Youa:be da e bu famu da bai hame ba:i. Amalalu, Youa:be amola ea eya Abisia:i da bu Siba famusa: se bobogei. ¹¹ Youa:be ea dunu afae da Ama:isa ea bogoi da:i hodo gadenene lela, amane wele sia:i, “Nowa da Youa:be amola Da:ibidi elamagai galea, Youa:bema fa:no bobogema!” ¹² Ama:isa ea da:i hodo da maga:mega dedebole, logo dogoa dialebe ba:i. Youa:be ea dunu huluane da amogai aliligisimusa: amanebe ba:i. Amaiba:le, e da da:i hodo amo logoa dialu amo hiougili, bugili nasu sogebia ligisiagalisi, abula sosone diasu amoga dedebolesi. ¹³ Ama:isa ea da:i hodo da logoa dialu amo lalefasi ba:loba, dunu huluane da Youa:bema fa:no bobogele, Siba se bobogei.

¹⁴ Siba da Isala:ili fi huluane ilia sogega fodomane fasili, e da A:ibele Bede Ma:iaga moilaiga doaga:i. Bigilai fi dunu huluane da gilisili, ema fa:no bobogele, moilaia ganodini golili sa:i. ¹⁵ Youa:be ea dunu ilia da Siba amo da amogawi esala, amo nababeba:le, ilia da asili amo moilai doagala:lesi. Ila da moilai gagoi dobea gadenene osobo gasa:le lelegela heda:su hamoi, amola dobea mugululi sa:ima:ne amo hagududili osobo dogone hugalolesi. ¹⁶ Bagade

dawa:su uda da amo moilaiga esalu. E da dobea da:iya gado aligili amane wele sia:i, “Nabima! Nabima! Youa:be goeguda: misa:ne sia:ma! Na da ema sia:mu gala.” ¹⁷ Youa:be da amoga asili, uda da ema amane sia:i, “Di da Youa:bela:?” Youa:be da bu adole i, “Ma! Amo da na!” Uda da amane sia:i, “Hina! Na sia: nabima!” Youa:be da bu adole i, “Na da nabala!”

¹⁸ Uda da amane sia:i, “Musa: hemonega ilia da amane sia:su, `Dilia asili, A:ibele moilai bai bagadega dilima adole iasu nabamasa!’ amola ilia da amanewane hamosu.

¹⁹ Ninia moilai da moilai noga:idafa. Ea olofosu hou amola fuli gala:su hou da Isala:ili moilai huluane ilia hou baligisa. Dia da abuliba:le ninia moilai wadela:musa: hamosala:? Di da Hina Gode Ea gagui liligi wadela:musa: hanabela:?”

²⁰ Youa:be da bu adole i, “Hame mabu! Na da dia moilai hamedafa wadela:lesimu.

²¹ Ninia da amo hamedafa ilegei. Be dunu ea dio amo Siba (Ifala:ime agolo soge dunu Bigilai amo egefe) e da muni hina bagade Da:ibidima lelesu hamosu. Amo dunu afae na lobo da:iya ima. Amasea, na da dia moilaiga doagala:lalu fisili masunu.” Uda da amane sia:i, “Ninia da ea dialuma damuni fasili, dobea dabudili dima galagudumu.”

²² Amanoba, e da moilai dunuma asili, ea ilegei amo ilima olelei. Amalalu, ilia da Siba ea dialuma damuni fasili, dobea dabudili, Youa:bema galagudui. Youa:be da ea dunu amo doagala:lalu fisimusa: olelema:ne, dalabede fulaboi. Ilia da ilia diasua buhagi. Amola Youa:be da hina bagade Yelusaleme ganodini esalu, ema buhagi.

Da:ibidi ea Ouligisu Dunu Fi

²³ Isala:ili dadi gagui wa:i ouligisudafa da Youa:be. Da:ibidi ea da:igene sosodo aligisu dunuma ouligisudafa da Bina:ia (Yihoiada egefe). ²⁴ Udigili hawa: hamosu dunu ilia ouligisu dunu da Adounaila:me. Sia: dedei ouligisu dunu da Yihosiafa:de (Ahilade egefe). ²⁵ Fada:i sia: dedesu ouligisu dunu da Sifa. Gobelesalasu dunu da Sa:idoge amola Abaia:da. ²⁶ Amola Yie moilai dunu A:ila amo da Da:ibidi ea gobelesalasu dunu esalu.

21

Ilia da Solo egaga Fi Dunu Fane Lelegei

¹ Da:ibidi ea Isala:ili soge ouligibi ganodini, ha:i bagade ba:i. Amo da mae yolele dialu, ode udiana gidigi. Amaiba:le, Da:ibidi da Hina Godema amo ea bai adole ba:i. Hina Gode da ema bu adole i, “Solo amola ea sosogo da wadela:i fane legesu hou hamosu. E da Gibione fi dunu medole lelegei dagoi.” ²* (Gibione dunu da Isala:ili fi hame. Ilia da A:moulaide fi mogi fonobahadi. Amola Isala:ili fi da Gibione dunuma gousa:su hamone, ili gaga:ma:ne ilegei. Be Solo da amo ilegesu mae dawa:le, Gibione fi medole legemusa: dawa:i. Bai e da Isala:ili amola Yuda fi fawane esaloma:ne dawa:i galu). ³ Amaiba:le, Da:ibidi da Gibione fi dunu ema misa:ne sia:nu, ilima amane sia:i, “Na da dili fidima:ne adi hamoma:bela:? Isala:ili dunu da dilima wadela:le bagade hamoi. Na da amoba:le dabe hamomusa: dawa:lala. Amasea, dilia da

* **21:2:** Yosiua 9:3-15

Hina Gode Ea fi dunu hahawane dogolegele ba:ma:ne sia:mu.”

⁴ Ilia da bu adole i, “Ninia Solo amola ea sosogo ilima gegei da silifa o gouli amoga dabemu da hamedei. Amola ninia da udigili Isala:ili dunu afae fane legemu higasa.” Da:ibidi da amane adole ba:i, “Amaiba:le, na da dili fidima:ne, adi hamoma:bela:?”

⁵ Ilia da bu adole i, “Solo da nini hu-luane wadela:le gugunufinisilalu, niniga afae Isala:ili soge ganodini mae esaloma:ne hanai galu. ⁶ Amaiba:le, Solo egaga fi dunu fesuale amo ninima ima. Amasea, Hina Gode da amo ba:ma:ne, ninia da amo dunu Solo (Hina Gode Ea ilegei hina bagade) amo ea moilai Gibia, amoga hegoa:nesisimu.” Da:ibidi da amane sia:i, “Na da ili dilima imunu.”

⁷ †Be Da:ibidi amola Yonada:ne elea dabele hamomu sia:ne sema ilegei amo baiga e da Solo ea aowa Mifibousiede, Yonada:ne ea mano amo hegoa:nesima:ne, ilima hame i. ⁸ ‡Be Da:ibidi da Amounai amola Mifibousiede (ela da Solo ea mano. Elea ame da A:iya ea idiwi Lisiba), amola Solo ea uda mano Mila:be egefe biyale (amo e da Basila:iai ea mano A:idilia:le, Mehoula soge dunu amo elea mano) amo huluane oule afia:i. ⁹ Da:ibidi da ili Gibione dunugili i. Ilia da amo dunu Hina Gode ba:ma:ne, goumi da:iya hegoa:nesisi. Amo dunu fesuale da ili galuwane bogogia:i. Amo esoha woufo geabe galu amola bali gagobe galu, ilia amo dunu fane legei dagoi.

† 21:7: 1 Sa:miuele 20:15-17; 2 Sa:miuele 9:1-7 ‡ 21:8: 1 Sa:miuele 18:19

¹⁰ Amalalu, Solo ea gidisedagi uda ea dio amo Lisiba (A:iya ea idiwi) da eboboi abula lale, gele da:iya (amoga bogoi da:i hodo dialebe ba:i), e amogai abula diasu gagui. E da amogai esalobawane, bali bugi da muni gami. Amo esohaga e da sio amo bogoi da:i hodo mae moma:ne sefasisu. Amola gasia e da amo sigua ohega mae moma:ne sefasisu.

¹¹ Da:ibidi da Lisiba ea hamoi nababeba:le, ¹² Še da asili, Solo amola egefe Yonada:ne amo elea gasa, Ya:ibese moilai bai bagade Gilia:de soge fi dunuma dialu, amo hi lai dagoi. (Ya:ibese dunu da musa: elea gasa amo Bede Sia:ne moilai fi mogoa amogai wamolai. Filisidini dunu da amo esoha, ilia da Solo amola Yonada:ne Giliboua Goumia fane legeiya, ilia da ela da:i hodo amogawi hegoa:nesi). ¹³ Da:ibidi da Solo amola Yonada:ne elea gasa lale, amola dunu fesuale hegoa:nesi amo ilia gasa amolawane lidili, ¹⁴ amalalu, ilia da Yonada:ne amola Solo elea gasa amo lale, Solo ea eda Gisia ea uli dogoi (amo da Sila moilai Bediamini soge ganodini galu) amo ganodini sanasi. Iliu hina bagade ea sia:i defele hamoi dagoi. Amalalu, ilia da ilia soge amo fidima:ne sia:ne gadoloba, Gode da ilia hanai liligi ilima I.

Isala:ili Dunu da Filisidini Dunu bu Bagade Gegei

(1 Hou Olelesu 20:4-8)

¹⁵ Filisidini dunu amola Isala:ili dunu da eno gegesu ba:i. Da:ibidi amola ea dunu da Filisidini

dunuma gegemusa: asi. Gegesu afae amoga, Da:ibidi da hele nabi.

¹⁶ Filisidini dunu bagadedafa ea dio amo Isabaibinobe (e da balase gegesu goge agei bagade ea dioi defei da 3.5 gilogala:me gaguli ahoasu, amola gaheabolo gegesu gobihei sedade ga:i ba:i) e da Da:ibidi fane legemusa: dawa:i.

¹⁷ ** Be Abisia:i (ea ame da Selouaia), e Da:ibidi gaga:musa: misi. E da amo dunu bagade doagala:le, fane legei. Amalalu, Da:ibidi ea dunu ilia da ema amane sia:i, “Di gegemusa: bu maedafa masa:ne, dafawane ilegema!” Ilia da amane sia:i, “Bai di da Isala:ili sogega hobea misunu hahawane hou dafawane hamoma:beyale ouligisu dunu esalu. Amola, ninia da di fisimu higa:i.”

¹⁸ Amogalu fa:no, Isala:ili dunu da Filisidini dunuma Gobe sogega gegei. Amo gegesu ganodini, Husia fi dunu amo Sibigai, ea da dunu bagade ea dio amo Sa:fe fane legei.

¹⁹ Isala:ili da Filisidini dunuma Gobe sogega eno gegei. Amoga Eleha:ina:ne (Bedeleheme dunu Yie amo egefe) da Ga:de dunu Goulaia:de (1 Hou Olelesu 20:5 da Goulaia:de eya sia:sa) amo fane legei. Ea goge agei ea gadugagi defei da abula amunasu masini fanu ea defei amo defele galu.

²⁰ Amalalu, gegesu eno da Ga:de moilai ba:i. Amogawi, dunu bagadedafa esalu. E da gegemu bagade hanai galusu. Ea lobo da afae afae lobosogo gafeyale galu amola ea emo afae afae

** **21:17:** 1 Hina bagade 11:36; Gesami Hea:su 132:17

amoga emo sasafu gafeyale galu. ²¹ E da Isala:ili dunuma gegene halasu. Amalalu, Yonada:ne (Da:ibidi ea ola Sia:ma amo egefe) da e fane legei.

²² Amo Filisidini dunu biyaduyale da Ga:de fi dunu bagadedafa (La:fa) amo egaga fi dunu. Amola Da:ibidi amola ea dunu da ili fane legei dagoi.

22

Da:ibidi ea Hasalasu Gesami (Gesami Hea:su 18)

¹ Hina Gode da Da:ibidi amo Solo amola ea ha lai eno amoga gaga:loba, Da:ibidi da Hina Godema amane gesami hea:i.

² “Hina Gode da na gaga:sudafa.
E da nama gasa bagade gagili salasu agoane.

³ Na Gode da na gaga:sudafa.
E da na gasa bagade gagoi dialebe.
E da na gaga:sa amola na da E guga esalea,
enoga wadela:mu da hamedei. E da gaga:su liligi agoaiga na gaga:sa.

⁴ Na da Hina Godema wele sia:sea,
E da na ha lai ilima na gaga:sa.
Hina Godema nodoma!

⁵ Na bogomu gadenenewane ba:i.
Wadela:su liligi hano fugala:i agoane da na dedebomu galu.

⁶ Na bogomu da gadenenewane ba:i.
Bogoi uli dogoi da sani agoane dili dialu.

⁷ Na da se nababeba:le, Hina Godema wele sia:i dagoi.

Na da E na fidima:ne wele sia:i.

E da Ea Debolo diasu ganodini na fidima:ne wele sia:su nabi dagoi.

⁸ Amalalu, osobo bagade da fofogoi.

Goumi ilia bai amola da igugui.

Bai Gode da ougi bagade ba:i.

⁹ Ea mi gelabo amoga lalu mobi ahoanebe ba:i.

Ea lafidili, lalu sawa: amola nasubu su ne-nanebe gilisili ahoanebe ba:i.

¹⁰ E da mu alalo gadelai amola mu mobi gasimiginisi gala

amo da:iya osoboga Ea emo hagudu dialebe ba:i.

¹¹ E da liligi hedofu galebe amoga fila heda:le hehenaia ahoanebe ba:i.

E da fedege agoane fo da hedofu galebe

amoga fila heda:le ahoanebe ba:i.

¹² E da gasimigi amoga uligi ba:i.

Mu mobi gadugagi amo da hanoga nabai, amoga E sisiga:i dagoi.

¹³ Muge igi agoai amola lalu gona:su digagala:su

amola da ha:ha:na bagade amoga misini mu mobi gasimigi

amo dugagale dalebe ba:i.

¹⁴ Amalalu, Hina Gode Ea sia: da muagado gugelebe agoane nabi.

Dunu huluane da Gode Gadodafa Ea sia: nabi.

¹⁵ E da Ea dadi dili fisiagagai. E da ea ha lai dunu huluane afagogoi.

E da ha:ha:na digagala:su amoga gala:beba:le, ilia da hobeai dagoi.

¹⁶ Hina Gode! Di da Dima ha lai ilima gagabole sia:noba

amola ilima ougiba:le gasa bagade sia:noba,
hano wayabo bagade da hale hafoga:i dagoi
ba:i.

Osobo bagade ea bai huluane ba:i dagoi.

17 Hina Gode da ea lobo gudu da:le guduli, na
gagulaligi,

amola hano lugudu bagade amoga na hiougili
gadoi.

18 Na ha lai dunu da gasa bagade. Ilia da na
bagade higasa. Be ilia da nama doagala:loba,
Hina Gode da na gaga:i.

19 Na da se nabaloba, ilia da na doagala:musa:
misi,

be amomane Hina Gode da na gaga:i.

20 E da nama hahawaneba:le, na gaga:i.

21 Na da moloidafa hou fawane hamobeba:le,
amola na da wadela:i hou hame hamobeba:le,
amola nama bidi ida:iwane iaha.

22 Na da Gode Ea sema dedei amoma fa:no
bobogesu

amola Godema fa:no bobogei na da hame
buhagi.

23 Na da Ea hamoma:ne sia:i huluane
nabawane hamosu

amola Ea sia: nababeba:le hame nabasu hou
hame hamosu.

24 Na da afuda:le hame hamoi amola moloi hou
fawane hamonanu.

Hina Gode da na hou dawa:.

25 Amo na hou dawa:beba:le, E da nama bidi
ida:iwane iaha.

Bai na da wadela:le hamedafa hamosa, amo E
dawa:.

26 Hina Gode! Nowa dunu da Dima mae fisili,

Dia hou dafawaneyale dawa:iwane hamo-
nanea,

Di da amo dunu amola hamedafa yolesimu.

Di da nowa dunu moloidafa ba:sea, amo dunu
hahawane fidisa.

²⁷ Di da ledo hamedei fofoloi dunu ilima fofoloi
ba:sa.

Be wadela:i hamosu dunu Di higasa.

²⁸ Nowa dunu amo ea hou hi fonobosea, Di da
amo dunu gaga:sa.

Be nowa da ilila: hou hidale gagua gadobe,
amo Di da banenesisa.

²⁹ Hina Gode! Di da nama hadigi iaha.

Amola gasimigi Dia fadegale fasisa.

³⁰ Di da nama gasa amo na ha lai dunuma ili
doagala:ma:ne defele gala, amo iaha.

Amola gasa amo ha lai dunu ilia gagoi amo
muguluma:ne defele gala,

Dia da nama iaha.

³¹ Gode Ea hou da noga:idafa amola moloidafa.

Ea adi hamomusa: sia:sea, E da hamosa.

Nowa dunu da Ea gaga:su Ema lala masea,

E da da:igene gaga:su liligi defele, amo dunu
ea ha lai dunuma gaga:sa.

³² Hina Gode Hi fawane da Godedafa.

Hi fawane da ninia gaga:su dunu.

³³ Gode Hi fawane da nama gasa iaha amola
na da logoba:le ahoasea,

E da na noga:le ouligisa.

³⁴ *E da na goumiba:le noga:le heda:ma:ne, na
emo

amo 'dia' gebo ea emo defele hamosa. Amola
na da goumiga ahoasea,

* **22:34:** Hibulu 3:19

E da na mae dafama:ne noga:le ouligisa.

³⁵ E da gegesu hou nama olelesa.

Na da gasa bagade oulali amoga gegema:ne, E da nama gasa iaha.

³⁶ Hina Gode! Di da na gaga:lala.

Dia ouligisu hou da na fidibiba:le, eno dunu da nama nodosa.

Dia gasa fawane da na gaga:i dagoi.

³⁷ Dia fidibiba:le, na da na ha lai amoga hame gagulaligi ba:i. Na da hamedafa dafai.

³⁸ Na da na ha lai dunu sefasili, gagulaligisa.

Amasea, gegesu mae fisili, ilia da wadela:lesi dagoi ba:sea fawane yolesisa.

³⁹ Na da ili fane legesea, ilia da bu wa:legadomu gogolesa.

Ilia da na emo gadenene dafasea, hasalasi dagoi ba:sa.

⁴⁰ Di fawane da na gegema:ne nimi iaha amola na ha lai dunuma hasalasima:ne gasa iaha.

⁴¹ Dia hamobeba:le, na ha lai da naba:le hobeasa.

Nowa da nama higasa, na da gugunufinisisa.

⁴² Ilia da fidima:ne diginiwane wele sia:sa.

Be gaga:su dunu hame ba:sa.

Ilia da Hina Godema wele sia:sa, be E da hame alofesa.

⁴³ Na da ili gagoudane amola ilia gulu dou hamone da fo misini dogo:le fasisa.

Ilia da fafu logoga dialebe agoane ba:sa amola na da ilima ososa:gisa.

⁴⁴ Hame nabasu dunu da nama hasalimusa:dawa:i. Be Di da na gaga:i.

Di da na fifi asi gala ilima hina bagade hamoi.
Amola dunu fi na da musa: hame dawa:i, amo
na da ouligisa.

⁴⁵ Ga soqe fi dunu da nama beguduli,
na sia: nabawane fa:no bobogesa.

⁴⁶ Ilia da beda:ga ilia gasa bagade gagoi
amo fisili yaguguiwane gadili maha.

⁴⁷ Hina Gode da esala. Na Gaga:su dunuma
nodoma!

Na Gaga:su Gode amo Ea gasa bagade hou amo
dunu huluanema olelema.

⁴⁸ Ea da na ha lai ilima hasalasilimusa: nama
gasa iaha.

Na da dunu fi ilima hasalasilimusa:, E da amo
dunu fi banenesisa.

⁴⁹ E da na gaga:sa. Hina Gode! Na da nama ha
lai ilima hasalasilimusa:

Dia da hamosa.

Amola nimi bagade dunu nama mae doa-
gala:ma:ne, Dia da na gaga:sa.

⁵⁰ †Amaiba:le, na da dunu fifi asi gala amo
ganodini Dima nodosa.

Na da Dima nodone gesami hea:sa.

⁵¹ Gode da Ea hina bagade ilegei ema hasalasu
hou bagade iaha.

Hina bagade dunu amo E da ilegei,
ema Ea asigidafa hou da mae fisili diala.

E da Da:ibidi amola egaga fi ilima

Ea asigidafa hou mae fisili eso huluane olele-
lalumu.

† 22:50: Louma 15:9

23

*Da:ibidi Ea Bogomu Galu Fada:i Sia: amola
Gagadasu Sia: Sia:i*

¹ Gode da Da:ibidi (Yesi egefe) amo ea hou bagalesi. Ya:igobe ea Gode da Da:ibidi hina bagade hamoma:ne ilegei. Da:ibidi da Isala:ili dunu ilia hea:ma:ne, gesami noga:idafa hamosu. Da:ibidi ea fada:i sia: amola gagadasu sia: da goea.

² “Hina Gode Ea A:silibu da na lafidili sia:sa. Ea adole iasu da na lafi gadofu da:iya gala.

³ Isala:ili Gaga:su Dunu da nama amane sia:i, `Hina bagade amo da moloidafa ouligisu hou hamosea, amola Gode Ea Sia: nabawane defele ouligisia,

⁴ e da eso amo gibu dalu hahabe mu mobi hamedeiya eso da gisi da:iya digagala:sea gigidudabe amo defele ba:sa.’

⁵ Amola Gode da amaiwane nagaga fi ilima hahawane dogolegele hamomu. Bai E da nama eso huluane dialoma:ne gousa:su hamoi. Amo gousa:su fimu da hamedei, amola Ea ilegesu amo da afadenemu hame gala. Na hanai da amo fawane. Na hasalasu da goea. Amola Gode da amo hasalasu dafawane nama imunu.

⁶ Be Gode hame dawa: dunu da aya: gaganomei amo ilia udigili ha:digibi agoai gala. Dunu da amo loboga udigili digili ba:mu da hamedei.

⁷ Be digili ba:musa: dawa:sea, ouli hawa: hamosu liligi o goge agei, amoga fawane digili ba:mu da defea. Be Gode hame dawa: wadela:i dunu da laluga nei dagoi ba:mu.”

*Da:ibidi ea Gasa Bagade Dadi Gagui Dunu
(1 Hou Olelesu 11:10-41)*

⁸ Da:ibidi ea gasa bagade dadi gagui dunu ilia dio da amo, - bisi da Yousebe Basiebede (Da:gimoune dunu). E da “Dunu Udiana” gilisisu amoga ouligisu esalu. E da gegesu ganodini ea goge ageiga gegei. Amola e da gegesu afae amo ganodini dunu 800 agoane fane legei.

⁹ E bagia “Dunu Udiana” gilisisu ganodini da Elia:isa (Ahou fi dunu Doudou amo egefe). Eso afaega, e amola Da:ibidi da Filisidini dunu ilima gegemusa: momagele gilisili, ilima dabe-musa: logei. Isala:ili dunu oda ilia da hagai, ¹⁰ be Elia:isa da hame hagai. E da Filisidini dunuma gegenanu, gegenanawane ea lobo da gadaya:iba:le, e da ea gegesu gobihei gagui fadegamu gogole ba:i. Amo esoha, Hina Gode da hasalasu bagade hamoi. Gegenanu, Isala:ili dunu da Elia:isa ea lelu sogebi amoga buhagili, bogoi dunu ilia da:igene ga:su liligi gigisa:i.

¹¹ Dunu osoda “Dunu Udiana” gilisisu ganodini da Sia:ma (Hala soge dunu, A:igi amo egefe). Filisidini dunu da Lihai soge (amoga da:iyene bugisu soge ba:i) amoga gilisibi ba:i. Isala:ili dunu da Filisidini dunuba:le hobeai. ¹² Be Sia:ma da mae hagale, bugili nasu soge ganodini lelu. E da amo sogebi gaga:le, Filisidini dunu fane legei. Amo esoha, Hina Gode da hasalasu bagade hamoi.

¹³ Bugi da muni gamimu gadenebe galu, dunu udiana amo “Dunu 30” gilisisu amo yolesili, asili, Adala:me magufu gelaba, Da:ibidi ea esalebe sogebi, amoga doaga:i. Filisidini gilisisu afae

da Lefa:ime Fago ganodini wa:i fi esalebe ba:i.
 14 Amo esoha, Da:ibidi da agologa gagili sali ba:i. Amola, Filisidini dunu gilisisu eno da Bedeleheme moilai gesowale lale, amogawi esalebe ba:i. 15 Da:ibidi da hi diasudafa fofagiba:le, amane sia:i, “Na da na hano hanai gala. Na hanai bagade da dunu afae da hano nasu uli dogoi Bedeleheme logo holei bega: gala, amoga na manusa: hano dili gaguli misia:be.”

16 Gasa bagade dadi gagui dunu udiana da Filisidini dunu ilia wa:i fi amodili fodomane fasili, hano nasu uli dogoi amoga hano dili, Da:ibidima gaguli misi. Be Da:ibidi da amo hame mai. Be e da Hina Godema iasu hamoma:ne, osoba sogadigi.

17 E amane sia:i, “Hina Gode! Amo hano na manu da hamedeidafa! Bai amo da, amo dunu ilia maga:me nabe defele ba:mu. Ilia da ilia esalusu fisima:ne agoane lala asi.” Amaiba:le, e da amo hano hame manu sia:i. Amo gasa bagade gesa:i dadi gagui dunu udiana da amo hou huluane hamosu.

30 18 Youa:be ea eya Abisia:i (ilia ame da Selouaia) da “Gasa Bagade Dunu30” gilisisu ilia ouligisu dunu. E da ea goge agei amoga dunu 300 ilima gegenanu, ili huluane medole legei. Amalalu, dunu huluane da e da gasa bagade dunu, amo sia: lalaba asi.

19 E da “Gasa Bagade Dunu 30” gilisisu amo ganodini baligili gasa bagade dunuba:le e da ilia ouligisu dunu hamoi. Be “Dunu Udiana” gilisisu amo ilia nodoma:ne gasa bagade hou da ea hou baligisu amo lalaba asi.

20 Gabasili moilai bai bagade dunu Bina:ia (Yi-hoiada egefe) da nodoma:ne gasa bagade dadi gagui dunu eno galu. E da gesa:i hou bagohame hamoi. Afae da e da Moua:be gasa bagade gegesu dunu aduna fane legei. Anegagi eso afaega, e da uli dogoi bagade amo gudu sa:ili, laione wa:me medole legei.

21 Amola e da Idibidi dunu afae bagade amo goge agei gagui, amo fane legei. Bina:ia da ogoma gaguli, Idibidi dunu amo doagala:le, ea loboga goge agei gagui amo suguli amogawane hina: fane legei. ²²⁻²³ Bina:ia ea gesa:i hou da agoai galu. E da “Gasa Bagade Dunu 30” gilisisu amo ganodini baligisu dunu agoane ba:i, be “Dunu Udiana” gilisisu dunu eno da ea hou baligisu. Da:ibidi da Bina:ia amo ea da:igene sosodo aligisu dunu ouligisu hamoi.

24-39 Dunu eno amo “Gasa Bagade Dunu 30” gilisisu ganodini da amo :-

A:sahale (Youa:be ea eya)

Eleha:ina:ne (Bedeleheme dunu amola Doudou egefe)

Sia:ma amola Ilaiga (Ha:ilode soge dunu)

Hilese (Bilaide dunu) A:ila (Degoua dunu) Igesie amo egefe) A:ibisa (A:nadode dunu) Mibunai (Hiusia dunu) Sa:lamoune (Ahou dunu) Maha:la:iai (Nidoufa dunu) Hilebe (Nidoufa moilai bai bagade dunu Ba:iana amo egefe) Idai (Bediamini soge moilai Gibia dunu ea dio amo Laibai amo egefe) Bina:ia (Biladone dunu) Hida:iai (e da fago soge Ga:ia:se gadenene amoga misi) Abaia:lebone (A:laba amoga misi) A:sama:ifede (Bahiulimi moilai dunu)

Ilaiaaba (Sia:ialebhone moilai dunu) Ya:isiene egefelali Yonada:ne Sia:ma (Ha:ila moilai dunu) A:ihaia:me (Ha:ila moilai dunu Sia:ila amo egefe) Ilifelede (Ma:iaga soge dunu Aha:sabai amo egefe) Ilaia:me (Gailou moilai dunu Ahidoufele egefe) Hisalou (Gamele dunu) Ba:ialai (A:la:be dunu) Aiga:le (Souba soge dunu Na:ida:ne amo egefe)

Ba:ini (Ga:de moilai dunu)

Silege (A:mone fi dunu)

Na:ihalai (e da Bialode sogega misi amola e da Youa:be ea da:igene ga:su liligigaguli ahoasu)

A:ila amola Ga:ilebe (ela da Ya:da moilaiga misi)

Iulaia (Hidaide dunu)

Huluane da gasa bagade dadi gagui dunu³⁷ agoane ba:i.

24

Da:ibidi da Dunu Fi Idisu Hamoi (1 Hou Olelesu 21:1-27)

¹ Eso afaega, Hina Gode da bu Isala:ili fi ilima ougi galu. E da Da:ibidi ilima bidi hamosu doaga:ma:ne hamoi. Hina Gode da ema amane sia:i, “Masa! Isala:ili amola Yuda fi dunu idima.” ² Amaiba:le, Da:ibidi da dadi gagui wa:i ouligisudafa amo Youa:be, ema amane sia:i, “Di amola dia afoha ouligisu dunu huluane amo Isala:ili fi huluane fodomane fasisa asili muni na:iyado soge bega: asili na:iyado bega: doaga:le amola dunu huluane idima. Na da ili idi dawa:mu hanai gala.”

³ Be Youa:be da amane adole i, “Hina noga:idafa! Dia Hina Gode da Isala:ili dunu

ilia idi amo bagalesili, bu afae da 100 ba:ma:ne hamomu da defea. Amola amo dafawane ba:ma:ne, di da esalumu da defea. Be di, hina noga:idafa, abuliba:le amo hamomusa: hanabela:?” ⁴ Be Da:ibidi da Youa:be amola ea afoha ouligisu dunu ea sia:i nabawane hamoma:ne logei. Ilia da e fisili, Isala:ili dunu idimusa: asi.

⁵ Ilia da Yoda:ne Hano degele, Aloua moilai ga (south) la:idi amoga fi dialu. (Aloua da Ga:de soge ganodini, fago dogoa dialebe ba:i). Amogainini asili, ilia ga (north) Ya:isa moilai bai bagadega asi. ⁶ Amo yolesili, ilia da Gilia:de baligili, Ga:idese soge (Hidaide fi soge amo ganodini dialebe) amoga doaga:i. Amalalu, ilia da Da:ne moilaiga asili, amola bu guma:dini, Saidone moilai bai bagadega asi. ⁷ Amalalu, ilia da bu ga (south) asili, gagili sali moilai bai bagade Daia amoga doaga:i. Amalalu, ilia da Haifaide dunu amola Ga:ina:ne dunu ilia moilai huluane amoga asili, amola ilia ahoabe dagomusa:, Bi-asiba moilai bai bagade (Yuda ga [south] soge ganodini diala) amoga doaga:i. ⁸ Ilia da oubi sesegeyale amola eso 20 amoga ahoanu, ilia da Yelusalemega buhagi. Ilia da soge huluanedafa amo ganodini ahoanu dagoi ba:i. ⁹ Ilia da hina bagadema amo dunu huluane amo da gegemusa: defele esalu, amo ilia idi ema sia:ne iasu. Ilia idi da Isala:ili dunu 800,000 amola Yuda dunu 500,000.

¹⁰ Be Da:ibidi da amo dunu fi idisu lai dagobeba:le, e da ea asigi dawa:su ganodini se nabaluu, Hina Godema amane sia:i, “Na da amo hamobeba:le, wadela:le bagadedafa hamoi.

Dafawane! Na da gagaoui agoane hamoi dagoi. Na goglema:ne olofoma.”

¹¹ - ¹² Hina Gode da Ga:de (Da:ibidi ea balofede dunu) ema amane sia:i, “Di Da:ibidima asili, amola ema Na da ilegesu udiana ema olelemu. Amo ilegesu hi da ilegesea, amo Na da ema hamomu.” Golale hahabe, Da:ibidi da wa:legadole, amola amogalu, ¹³ Ga:de da ema asili, Hina Gode Ea sia:i ema alofele i. E da Da:ibidima amane adole bai, “Di da adi ilegesala:? Dia soge amo ganodini ode udiana ha:mu ilegema:bela:? O oubi udiana amoga dia ha lai da di hasalabeba:le, di sefasimu, amo ilegema:bela:? O eso udiana olo bagade di dia sogega ba:mu, amo ilegema:bela:? Di dawa:lalu, nama adole ima. Amasea, na da Hina Godema alofele adole imunu.”

¹⁴ Da:ibidi da bu adole i, “Na da bidi hamosu bagadedafa amoga sisiga:i. Be na da osobo bagade dunuga se nabimu higa:i. Hina Gode Hisu da ninima se imunu da defea. Bai e da asigisa, amola goglema:ne olofosu dawa:.”

¹⁵ Amaiba:le, Hina Gode da olo bagade Isala:ili dunuma iasi. Olo da amogala hahabe muni, Gode ea ilegei eso idi ganodini ba:i. Olo da Isala:ili soge bega: asili, la:idi bega: doaga:le, amola Isala:ili dunu 70,000 da bogogia:i ba:i.

¹⁶ Hina Gode Ea a:igele dunu da Yelusaleme wadela:lesimu amo galuwane, Hina Gode da da:i dione, a:igele dunuma sia:i, “Aligima! Bu mae wadela:lesima.” Amogalu, a:igele dunu da Yebiusaide dunu ea dio amo Alona ea widi dabasu sogebi amoga lelebe bai.

¹⁷ Da:ibidi da a:igele amo da Isala:ili dunuma

se ianabe amo ba:i. E da Hina Godema amane sia:i, “Na fawane da wadela:le hamoi. Amo hahani dunu da adi hamobela:? Di da na amola na sosogo ninima se imunu da defea galu.”

¹⁸ Amo eso amagalawane, Ga:de da Da:ibidima asili, amane sia:i, “Dia Alona ea widi dabasu amoga asili, Hina Godema gobebe salimusa:, oloda gaguma.” ¹⁹ Da:ibidi da Hina Gode Ea sia: Ga:demadi misi, amo nababeba:le, asi. ²⁰ Alona da ba:le guduli, hina bagade amola ea ouligisu dunu ema manebe ba:i. E da Da:ibidi midadi amoga hi gobebe osoba gala:la sa:ili, ²¹ amane adole ba:i, “Hina noga:idafa! Dia abuliba:le guiguda: misibala:?” Da:ibidi da bu adole i, “Na da dia widi dabasu sogebi amogawi amo olo hedofama:ne, Hina Godema oloda hamomusa:, amo bidi lama:ne misi.”

²² Alona da amane sia:i, “Defea, hina noga:idafa! Lama! Amola dia hanaiga Hina Godema gobebe salima. Amola na bulamagau di oloda da:iya gobebe salimusa: lama. Iliya `youge’ amola dabasu ifa amo lalu didima:ne lama.” ²³ Alona da amo liligi huluane amo hina bagadema udigili i. E da ema amane sia:i, “Dia Hina Gode da dia iasu hahawane lamu da defea.”

²⁴ Be hina bagade da bu adole i, “Hame mabu! Na da amo liligi ea bidi defele dima imunu. Liligi amo na da bidi mae iawene udigili lai, amo na da na Hina Godema hame gobebe salimu.” Amola, e da widi dabasu sogebi amola bulamagau, amo silifa fage 50 amoga bidi lai. ²⁵ Amalalu, e da Hina Godema oloda gaguli, amola amo da:iya Wadela:i Hou Dabe Ima:ne Iasu amola Hahawane Olofosu Gobebe Salasu hamosu. Hina Gode da Da:ibidi ea

sia:ne gadosu nababeba:le, dabe adole i. Amola
olo bagade Isala:ili sogega dialu da hedofai dagoi
ba.i.

Sia: ama dagoi

GODE EA SIA: IDA:IWANE GALA
The Holy Bible in the Bedamuni language of Papua
New Guinea
Buk Baibel long tok ples Bedamuni

Copyright © 2000 Tom Hoey

Language: Bedamuni (Beami)

Translation by: Tom Hoey

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2019-12-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

28e512c8-4603-5063-83de-bc2fd6fa3b51